

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 28
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:
Enostopna petinast vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50;
veliki oglasi nad 45 mm vis-
šine po Din. 2.—, poslana 14
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvzomni
nedeljska in dnevna po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nehranirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 329.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev. 7583, praška in dunaj. 24.797.

Pred odločitvijo.

Vodja Narodne radikalne stranke g. Nikola Pašić je v svojem volivnem proglasu naglasil, da je radikalna stranka za centralistično uredbo države in torej za vidovdanske ustave, da pa naj pri volitvah volivci cele države izrečejo svojo voljo in odločijo o vprašanju notranje ureditve države. Volivci so odgovorili g. Pašiću jasno in nedvoumno. Slovenski in hrvatski narod sta poverila zastopstvo politike Slovenski ljudski stranki in HRSS, katerih državnoopravni program zastopa federalistično ureditev države. S tem sta hrvaški in slovenski narod izrazila svojo voljo. Srbski narod je poveril radikalni stranki nalogo, da ga zastopa pri končnem odločevanju o ureditvi države. S tem pa ni rečeno, da so vsi pristaši radikalne stranke hkrati tudi neizprosni zagovorniki centralizma, ampak da poverjajo radikalno stranko kot zastopnico srbskega naroda, da izvrši s Hrvati in Slovenci sporazum.

Tako Slovenci kakor Hrvati so se izjavili pripravljeni za pogajanja z zastopniki srbskega naroda, še več, njihovi zastopniki so celo nedvoumno izjavili, da smatrajo ta sporazum za mogoč in potreben. Od Narodno radikalne stranke je odvisno, ali se bo ta sporazum izvršil, ali pa naj še nadalje vlada v državi neredne razmere in nezadovoljnost vseh treh narodov, ki ni samo posledica svetovne vojne, ampak predvsem posledica režima, ki ga omogoča centralistična uprava.

Prvi koraki za sporazum so storjeni. V Zagrebu so se sestali zastopniki Narodno radikalne stranke in zastopniki SLS, HRSS in JMO. Obe stranki, tako združeni revizionisti kakor zastopniki radikalne stranke, sta se izjavili za sporazum in izrekli srčno željo, da se ta sporazum tudi doseže. Po prvi izmenjavi misli, kako bi se mogel doseči sporazum, in po jasno očitanih programih revizionistične opozicije sta tudi odposlanca radikalne stranke izjavila, da je sporazum mogoč, še več, da se bo sporazum tudi dosegel.

Revizionistična opozicija je zahtevala od radikalne stranke, ki ima vladno moč v rokah, da pokaže svojo resno voljo za sporazum in popravi zablode in grehe dosežanega centralističnega režima v duhu ustavnosti in zakonitosti kakor upravne pogoje v duhu samouprave. Zastopnika radikalov sta se izjavila za to pripravljena in sta sprejela tozadevne konkretne predloge. Ti razgovori so trajali dva dni in so bili njihovega rezultata veseli vsi zastopniki pri pogajanjih udeleženi strank. Tako vodstvo SLS kakor HRSS sta predporazum soglasno odobrili. Pa tudi vsa ostala javnost v Sloveniji in v hrvatskih pokrajinah je ta predporazum sprejela z zadovoljenjem in veseljem. Niti najzagrizenjše centralistične frakcije in stranke se pod sklošnim utisom teh pogajanj in njihovega rezultata niso upale obsoditi prvih korakov, ki vodijo do definitivnega sporazuma.

Radikalna odposlanca nista imela polne moči pri pogajanjih, ker je ratifikacija predporazuma od srbske strani pridržana radikalni stranki, pač pa sta izjavila, da bo radikalna stranka predporazumu brez vsakega dvoma pritrdila. Stranka revizionistične opozicije so dogovore svojih zastopnikov že potrdile, le radikalna stranka do trenutka, ko to pišemo, še ni podala jasne in točne izjave, ali potrjuje prve korake sporazuma in se tako v načelu izreče za definitivni sporazum. Prva poročila so sicer nejasna, vendar pa kažejo, da radikalna stranka o dalekosežni akciji, započeti v Zagrebu, resno razpravlja in je verjetno, da izreče svojo resno voljo za sporazum. Vendar pa razgovori radikalnih prvakov z najizrazitejšimi demokratičnimi centralisti kažejo, da ima del radikalne stranke še pomisleke. Bodisi kakorkoli, slovenski in hrvatski narod kakor tudi bosenski muslimani so od svoje strani izpolnili svojo dolžnost, da pokažejo svojo resno voljo za sporazum. Ako radikalna stranka te volje ne pokaže, bo nosila tudi odgovornost za vse posledice in za ves težki notranji in zunanji položaj države. Odločitev je sedaj pri radikalni stranki, ali sporazum ali pa še brezobzirnejša in ljutejša borba kakor dosedaj.

Komentar k zagrebškim pogajanjem.

Zagreb, 14. (Izv.) Delegata radikalne stranke dr. Gjuričić in dr. Janić sta večeraj po končanih konferencah odpotovala v Beograd. Kakor je izvedel vaš dopisnik, sta nesla seboj konkretne predpogoje HRSS, SLS in JMO, ki bi naj tvorili podlago za pogajanja o končnem sporazumu. Vaš dopisnik se je razgovarjal z udeležniki teh konferenc in na vprašanje, kakšni so ti konkretni predlogi, izvedel sledeče:

Kar se tiče objave podrobnosti o poteku pogajanj je objava teh odgodena na izrecno željo radikalnih delegatov. Mogoče pa je povedati sledeče: Vprašanja, od katerih je odvisen končni sporazum, niso prišla to pot na razpravo, našla pa se je podlaga za nadaljna pogajanja, na katerih bi se o teh vprašanjih lahko razpravljalo. Dosedanje razprave so bile le priprave za reševanje spornih točk. V tem smislu je bilo sklenjeno sledeče:

1. Sporazum je za reševanje spornih vprašanj potreben in mogoč.

2. Vse točke, ki se naj izvrše kot podlaga za pogajanja za končno veljavni sporazum, so ugotovljene.

3. Za izvršitev teh ugotovljenih točk se smatra najugodnejša homogena radikalna vlada, ki bi v tem slučaju lahko raču-

nala na odgovarjajoče držanje revizionističnih strank.

Ti predpogoji, katere naj izvrši nova homogena radikalna vlada, naj veljajo samo kot provizorij, za časa tega provizorija pa se morajo popraviti pogoje, ki jih je zagrešila prejšnja radikalno-demokratska vlada v upravnem, kulturnem in gospodarskem oziru.

UGIBANJA V BELGRADU.

Belgrad, 14. aprila. (Izv.) V Beograd so došle sledeče vesti o pogajanjih med revizionističnim blokom in med radikali:

Tekom pogajanj je bilo sklenjeno od obeh strani, da bo revizijska opozicija onemogočila radikalom sestaviti homogeno radikalno vlado in da bo v ta namen poslal tudi Radić okrog 20 svojih poslancev v Beograd, kolikor jih radikalni poslanski klub potrebuje za večino pri volitvah v verifikacijski odbor in v predsedništvo parlamenta. Po tem dogovoru bi imel postati predsednik skupščine radikal, ki doslej ni posebno stopal v ospredje, prvi podpredsednik bi bil član federalističnega bloka, drugi podpredsednik pa bi bil demokrat. Sedanja vlada bi demisionirala v ponedeljek, takoj nato pa bi se sestavila nova radikalna vlada. Z novo radikalno vlado pa bi se nadaljevala sedaj započeta pogajanja.

Stališče radikalne stranke.

DVOJNA STRUJA V VLADI. — RADIKALNI POSLANSKI KLUB ZA SPORAZUM.

Belgrad, 14. aprila. (Izv.) Današnji dan je potekel med največjim zanimanjem, ker so splošno smatrali, da bo danes kriza definitivno rešena. Toda to pričakovanje se ni izpolnilo, ker se vlada še ni končno odločila. Danes sta prišla v Beograd delegata radikalne stranke Gjuričić in dr. Janić. Na postaji so ju pričakovali številni časnikarji, toda ta dva nista hotela dati nobenih podrobnih pojasnil in nikakih izjav. Delegata sta odšla naravnost v ministrsko predsedstvo, kjer se je takoj vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 8. dop. do 1. pop. O tej seji vlada doslej ni izdala nikakega obvestila. Izvedelo se je le to, da je trajalo poročilo Gjuričeve nad eno uro in poročilo dr. Janića ravno tako dolgo. Izgleda pa, da se je pojavila v min. svetu močna struja, ki je sedaj sicer še v manjšini in ki se je izjavila proti vsakim pogajanjem z revizionističnim blokom. Voditelj te struje je baje dr. Laza Marković. Istočasno bi se bila morala vršiti tudi seja radikalnega poslanskega kluba, toda vlada je obvestila radikalne poslance preko posl. Andrića, da je prisiljena odgoditi sejo radi vladne seje do 4. popoldne.

Belgrad, 14. aprila. (Izv.) Popoldne ob 4. se je vršila seja radikalnega poslanskega kluba. Seje se je udeležilo okrog 100 radikalnih poslancev in 4 člani džemijeta. Sejo je otvoril posl. Andrić, ki je takoj dal besedo g. Nikoli Pašiću. V svojem govoru se je Pašić najprej zahvalil poslancem za njihovo delo, ki je pripomoglo radikalni stranki do sijajne zmage pri volitvah, nato pa je v daljšem govoru očrtal politični položaj. Po Pašičevem govoru je klub izrekel soglasno

g. Nikoli Pašiću svojo zaupnico za njegovo dosedanje delovanje in mu dal popolnoma svobodne roke za njegovo nadaljnje delovanje. Iz krogov radikalnih poslancev je zvedel vaš dopisnik, da obstoji v radikalnem klubu močna skupina, ki se protivi dosedanji politiki radikalne stranke. Ta skupina pa doslej ni imela poguma, javno nastopiti proti oficijelni politiki stranke. Večina radikalnega kluba pa je vendar pokazala razpoloženje za sporazum in izrekla prepričanje, da se more priti do sporazuma, če hoče ena in druga stran nekoliko popustiti od svojih morebiti pretiranih zahtev. Seja je trajala do 6. zvečer in se bo jutri nadaljevala.

Belgrad, 14. aprila. (Izv.) Sklep radikalnega poslanskega kluba, s katerim je bila izrečena g. Nikoli Pašiću zaupnica in mu dana svobodna roka, tolmačijo tako, da je s tem sklepem radikalna stranka privolila še v nadaljnja pogajanja z revizionističnim blokom. Demokratje so ta sklep sprejeli zelo nesimpatično.

RAZGOVORI Z DEMOKRATI.

Belgrad, 14. aprila. (Izv.) Po seji radikalnega kluba so se sestali bivši predsednik narodne skupščine dr. Edo Lukinić, dr. Janić in dr. Laza Marković. Po kratki razpravi med trojico je prišel na sestanek tudi Svetozar Pribičević in ta sestanek še traja. Ta sestanek se v političnih krogih zelo živahno komentira in splošno prevladuje mnenje, da je ta sestanek zelo značilen za razmerje med g. dr. Janićem in med demokrati.

sklepov z ozirom na sedanjí politični položaj. Na seji so bili izvoljeni le kandidatje za verifikacijski odbor, in sicer: Dragotin Pečić, Peter Marković, Večeslav Vilder in Jovan Magovčević.

Grški zunanji min. v Beogradu.

Belgrad, 14. aprila. (Izv.) Semkaj je došel grški zunanji minister Aleksandris, da čuje mnenje naših merodajnih krogov o vprašanju svobodne cone v Solunu.

PORAVNAN INCIDENT V MILANU.

Rim, 14. (Izv.) «Giornale d' Italia» poroča iz Milana, da so preteklo noč neznaní mladiči zamazali fasado jugoslovanske konzulata. Oblasti so se pri jugoslovanskem konzulatu opravičile in ne bo imel ta incident nobenih posledic. Fasada je osnažena.

Komunike o skupni seji načelstva in vodstva SLS.

Ljubljana, 14. aprila.

Danes se je v dvorani Rokodelskega doma v Ljubljani vršila skupna seja načelstva in vodstva SLS, ki je bila skoro polnoštevno obiskana. Udeležilo se je je nad sto članov. Dr. Korošec in dr. Brejc sta poročala o dogovoru, ki ga je sklenila SLS s HRSS in JMO dne 28. marca, nadalje o dosedanjih skupnih akcijah z imenovanimi strankama in o začetnih pogajanjih z radikalno stranko. Nato se je razvila obširna razprava o teh poročilih, ki so se je udeležili člani zgoraj navedenih strankinih korporacij iz vseh krajev Slovenije. Poročila so se soglasno in z odobravanjem vzela na znanje in so se dogovorili s HRSS in JMO ter vsi z njima storjeni sklepi odobrili. Istotako so bili odobreni sklepi revizionističnih strank o priliki predpogajanj z Narodno radikalno stranko dne 12. in 13. aprila v Zagrebu.

V smislu dogovora s HRSS in JMO gredo poslanci SLS v Beograd, vendar se je nadaljna takika in eventualna njena izpodbijanja prepustila parlamentarnemu zastopstvu stranke. Navzoči člani načelstva in vodstva stranke so dobili nalogo, da o poročilih in sklepih obvestijo vse strankine somišljenike po deželi. Jutrišnjega zborovanja HRSS v Zagrebu se udeležita poslanca Brodar in Strein.

Seja poslancev HRSS.

Zagreb, 14. aprila. (Izv.) — Danes so semkaj došli vsi izvoljeni poslanci HRSS. Popoldne je zborovalo pet različnih pododborov, popoldne se je pa v dvorani veleindustrija g. Prpića na Akademskem trgu vršila plenarna seja poslancev. Seja je trajala od 4. do pol 7. Predsedstvo je poročalo o pogajanjih z narodno radikalno stranko. Pri vsakem posameznem sklepu se je vršila kratka debata. Končno so bili vsi sklepi soglasno odobreni. Sklenjeno je bilo, da se na jutrišnji skupščini v glavnem poročila o poteku pogajanj z radikali. Nato je bila seja zaključena. Med poslanci HRSS se opaža živa želja za sporazum in prepričanje, da bo do tega prišlo.

PRIPRAVE ZA ZBOROVANJE HRSS.

Zagreb, 14. (Izv.) Za jutrišnjo skupščino HRSS so ukrenjene velike in obsežne priprave. Ze danes je došlo mnogo kmetov iz vseh krajev. Ker je nastalo slabo vreme, se skupščina najbrže ne bo mogla vršiti. V tem slučaju se bo vršilo 10 sestankov na različnih krajih, na katerih bodo poslanci poročali o pogajanjih z radikali.

Protest poljskega sejma.

Varsava, 14. aprila. (Izv.) Parlament je razpravljal o načrtu zakona, ki se tiče politične amnestije. Ta zakon je bil odklonjen. Z ogromno večino pa je bil sprejet protestni predlog glede usmrtnice prelata Butkiewicza. Ta predlog izraža v imenu poljskega naroda protest proti moskovskemu zločinu in poziva vlado, naj nadaljuje akcijo v prid zaprtih katoličanov v Moskvi.

FRANCOSKO-BELGIJSKO STALIŠČE GLEDE PORUHRJA.

Pariz, 14. aprila. (Izv.) Na današnji francosko-belgijski konferenci je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da sta francoska in belgijska vlada odločeni nadaljevati dosedanje akcije v Poruhrju do trenutka, dokler ne bo Nemčija dala točne in sigurne garancije za svoja obvezna plačila.

Pariz, 14. aprila. (Izv.) Francosko-belgijska konferenca je trajala dva dni. Belgijski ministrski predsednik Theunis je označil sklepe s temi besedami: Imeli smo sejo upravnega sveta ruhrskega ozemlja.

NEMŠKA PROTESTNA NOTA.

Berlin, 14. aprila. (Izv.) Nemška vlada je po svojem zastopniku v Parizu izročila francoski vladi noto, ki se tiče dogodkov ob priliki pogrebnihi svečanosti velikosobotnih žrtv v Essenu. Biv-

ši poštini minister Giesberts, bivši pruski ministrski predsednik Stegerwald in državni tajnik Hamm, ki so vsi člani nemškega parlamenta, so hoteli 9. aprila potovati na pogreb v Essen. Francozi so jih pa v Scharnhorstu aretirali in jih držali celo noč v zaporu v Kastropu, ne da bi jim dovolili spati. Nota protestira proti takemu postopanju in povdarja, da odredbe francoskih poveljnikov, ki zabranjujejo članom nemške vlade in deželni vlad bivanje v Poruhrju, nimajo nobene pravne obveznosti, kajti Giesberts in Stegerwald nista več v državni službi in državni tajnik Hamm ni član nemške vlade.

STROGA NEMŠKA SODBA.

Elbing, 14. aprila. (Izv.) Tukajšnje kazensko sodišče je obsodilo francoskega časnikarja in dopisnika »Intrasigant-a« radi nepravilnega potnega lista na 100.000 mark globe.

SEJA DRUŠTVA NARODOV.

Zeneva, 14. aprila. (Izv.) Društvo narodov bo imelo v torek svojo sejo. Predsedoval bo Anglež Wood, Francijo bo zastopal Hanotaux, Italijo Salandra, Češkoslovaško pa pariški poslanik Osudski.

AMERIKA SE UDELEŽI LOZANSKE KONFERENCE.

London, 14. aprila. (Izv.) Listi poročajo iz Washingtona, da je ameriška vlada sklenila, da pošlje na lozansko konferenco svoje zastopstvo.

O reformi uprave.

Med najvažnejša sredstva, da se ozdravi povojno državno gospodarstvo, spada štedenje v državni upravi. Ko se je to geslo prvih pojavilo, je javno mnenje po veliki večini bilo jako skeptično. Splošno se je naglašalo, da ni ničesar, pri čemer bi se moglo kaj prištediti; in če bi se, bi bilo le malenkostno. Prevladovalo je prepričanje, da državni aparat po vojni ne more več izhajati z manjšim osebom in da je prekompleksiran, da bi se dal brez škode poenostaviti.

Izkušnja pa je dala povsem drugačne rezultate. Prvih so se lotili poenostavljenja birokratičnega aparata v Angliji, kjer je bil parlament pred nekako poldrugim letom sprejel takozvano resolucijo Geddes, ki je merila na redukcijo vsega v upravnih službi, kar ni neobhodno potrebno. Kljub mnogoštevilnim ugovorom in pomislekom se je vlada tega dela energično lotila in dosegla tak povojni uspeh, da se je računsko leto marec 1922 — marec 1923 zaključilo s plusom 100 milijonov funtov, ki gredo po 50% na račun upravne reforme v smislu skrajnega štedenja. Odpravila so se razna nepotrebna uradniška mesta, neusmiljeno se je pomedlo z mnogimi internacionalnimi civilnimi in vojaškimi komisijami v inozemstvu, uradi morajo zdaj izhajati z eno strojepisno namesto z desetimi, večina »preiskovalnih«, »interministerijskih«, »strokovnjaških« in drugih takih komisij ter odborov je izginilo, vpokojeni so nepotrebni generali in admirali, razni pomorski in pristaniški uradi in glej čudo — vse gre ne samo tako gladko kot preje, ampak še veliko boljše. In kljub temu, da je začela Anglija odplačevati svoj ogromni dolg Ameriki, misli resno na to, da zniža dohodninski davek.

Po isti poti skrajnega štedenja jo je ubral ministrski predsednik Italije Mussolini. Posrečilo se mu je z upravno reformo, odpravo premnogih uradov in instanc in deloma tudi z pritegnitvijo zasebne inici-

PRED ŠTEVILNIMI ARETACIJAMI NA SLOVAŠKEM.

Bratislava, 14. (Izv.) Nacionalno-demokratske »Bratislavske Noviny« poročajo, da se na podlagi zakona o zaščiti republike pripravlja aretacija 7000 oseb, ki so osumljeni veleizdaje.

VLADNA KRIZA NA ŠVEDSKEM.

Stockholm, 14. (Izv.) Kralj je poveril voditelju konservativcev dr. Ernestu Trügerju sestavo nove vlade.

Dve letalski nesreči.

Krakovo, 14. aprila. (Izv.) Tu se je pripetila strašna katastrofa, ki je zahtevala 3 človeške žrtve in 7 ranjenih ter uničila dvonadstropno hišo. V vojaškem zrakoplovu je eksplodiral bencin, zrakoplov je padel na neko hišo, prebil streho in prodrl v stanovanje nekega peka. V stanovanju je eksplodirala še nadaljna posoda z bencinom, nakar se je vnela vsa hiša. Gospodar stanovanja in pilot sta zgorela. Častnik, ki je spremljeval pilota, je še pred padcem zrakoplova skočil na ulico, kjer je obležal mrtev.

Berlin, 14. (Izv.) Danes dopoldne se je na vojaškem vežbališču Tempelhof vršil pregled zrakoplovov. Proti poldnevju se je hotel aparat »Erö« (Lloyd d. d. v. Staakenu) pristati na vežbališču, pa je z višine 75 m padel na tla. Pilot in tri osebe, ki so se vozile z zrakoplovom, so bile težko ranjene, od njih sta dva že umrla.

jative pri nekaterih dozdaž državnih podjetij prištediti državnemu zakladu že okoli 1 milijardo, upa pa, da končno zniža postavko izdatkov v državnemu budgetu za cele 3—4 milijarde.

Tretji državnik, ki se je energično lotil sredstva štedenja v državnem gospodarstvu, je avstrijski državni kancler Seipel. Posojila, ki jih je dobila in še dobi Avstrija iz inozemstva, hoče uporabiti za splošnokoristne namene in tudi za investicije, ne pa za nadaljnje vzdrževanje čisto parasitskih naprav, ki so dedščina vojnega časa. Avstrija je šla celo tako daleč, da je odpravila razna ministrstva in njihove resore porazdelila med ostala. Seveda ni šlo brez mnogoštevilnih vpokojitev, ki se pa bodo državnemu gospodarstvu izplačale.

In tako po vseh državah. Ruski svojci so že lani po inicijativi Ljenina krenili po tej poti; letos mislijo izvesti načelo, da naj se povsod nastavijo le strokovnjaki brez ozira na politično pripadnost namesto strankarskih agitatorjev, ki so za upravni aparat ogromno breme brez stvarnega haska, oziroma so mu le v veliko škodo, zlasti ker se na ta način ne da izvesti nobena pametna redukcija, ko pa hoče vsak »zvest« strankar biti plačan od države. Kongres ruske komunistične stranke, ki se je otvoril danes v Moskvi, preuredi celo državo, ki je dozdaž štela okrog 100 gubernij nad 3700 ujezdov in nad 15.000 volosti, takó, da bo Rusija razdeljena odselej v 20 oblasti s 150 ujezdi in 3100 volosti z odgovarjajočo redukcijo celega osebja in upravnega aparata, ki se bo pocenil najmanj za 50 odstot. V Bolgariji Stambolijski energično izvaja čiščenje državne uprave. Nemčija vsled svojih kritičnih gospodarskih razmer ipak že davno izvaja načelo skrajnega štedenja.

Med vsemi državami stoji v tem oziru najslabše centralistična Francija. Razven ruske uprave ni nobena tako draga in neekonomična kakor francoska. Razven prefekturi obstojajo podprefekturi, ki se raztezajo v nekaterih slučajih komaj na par tisoč prebivalcev in marsikateri podprefekt

ima menj »podložnikov« nego župan boljše vasi na Slovenskem. Centralni uradi so nabit polni, dela se pa tem manj intenzivno, čim več je nastavljenec. Vse, kar je bilo vsled vojne iz normalnega tira vrženo, se gnete zdaj po državnih uradih. Največ pa požirajo nanovo nastali uradi, kojih potreba je danes, štiri leta po miru, minula. Dočim praktični Angleži poverjajo zdaj enemu svojemu diplomatskemu, trgovinskemu ali vojaškemu agentu delokrog, ki se razteza na dve ali več manjših držav, to francoski poslaništva, misije, komisije, komisarjati itd. v vsaki najmanjši državi prenapolnjeni in najmanj tretjina vseh teh institucij bi se dala s sloh črtati.

Potreba upravne reforme pa se tudi v Franciji čezdalej bolj čuti in je že precej časa sem postavljena na dnevni red. Ne obravnava se samo intenzivno po časopisu, ampak se čezdalejbolj konkretizuje tudi v zakonodajnih zastopih, ki se bodo morali v kratkem z njo resno pečati, čimvečji je deficit francoskega državnega proračuna. Reforma uprave v smislu poenostavljenja in štedenja je postavljena na dnevni red tudi v Španiji.

Da je tudi v naši državi potrebna, o tem ni treba izgubljeti veliko besed. Upravna reforma je pri nas ena najvažnejših nalog, bistveno zvezana z vprašanjem preureditve ustavne oblike države. Od te namreč ljudstvo po pravici v prvi vrsti pričakuje dviga našega gospodarstva, izboljšanja življenjskih razmer, ravnesvesja, če ne proficita v našem budžetu, cenejšega, pa boljšega in poštenjšega gospodarjenja z državnim denarjem, poštenih plač, pa tudi več dela in odpravo vsega parasitstva. Zadnji čas je, da vodilni državniki to vprašanje spravijo na dnevni red in ga hitro odločno rešijo.

Izpopolnitev Rusile kot zvezne države.

10. in 11. kongres ruske komunistične stranke sta uvedla tako politični kakor gospodarski preokret v Rusiji: 1. prehod iz predrevolucionarne liberalno-centralistične edinstvene države v federacijo ruskih republik, to je velikoruske, ukrajinske, transkavkške in beloruske; 2. omejeno udeležbo zasebnega kapitala v produkciji.

12. kongres, ki se je otvoril danes, se bavi z reformo uprave. Rusija, ki je dozdaž štela okoli 100 gubernij z nad 700 ujezdi in 15.000 volosti, se razdeli v nekaj nad 20 oblasti s 150 ujezdi in 3100 volosti. Evropska Rusija se razdeli v oblasti: centralno moskovsko, ki obsega bivše gubernije Moskvo, Vladimir in Tulo; severozapadno s Petrogradom na čelu, ki obsega bivše gubernije murmansko, novgorodsko, pskovsko, vitebsko, smolensko, tversko in ribniško; severovzhodno oblast s središčem Arhangelskom ali Vologdo, obsegajočo bivše gubernije arhangelsko, vologdsko, tšerepovsko, oloneško in zirsansko; južno velikorusko oblast z glavnim mestom Kurškim, ki obsega bivše gubernije Gomel, Brjansk, Kalugo, Orel, Kursk, Voronež in Tambov. Vse zgornjevolške gubernije z republikami Čuvašev, Čeremisov, Votjakov in Tatarov tvorijo zgornjevolško oblast z glavnim mestom Nizjni Novgorod; nižnjevolško oblast, ki vključuje nemško volško kolonijo in kalmiške pokrajine ter druge gubernije s Saratovom kot središčem; uralsko oblast, ki obsega bivše gubernije permsko, ufsko, jekaterinburško, čeljabirsko in baškirsko republiko z glavnim mestom Jekaterinburgom. — Obmejne oblasti so: Ciskavkazija z Vladikavkazom, Transkavkazija s Tiflisom, Turkestan s Taškentom,

sko, ufsko, jekaterinburško, čeljabirsko in 6 sibirskih oblasti. — Ukrajina obsega zapadno oblast s Kijevom, južno oblast s Har- kovim in stepno oblast z Odoso.

Kakor se vidi, se ta razdelitev ozira tako na narodnostni princip kakor na zgodovinske in geografske ter kulturne in lokalne potrebe kmetskega prebivalstva, kateremu ta razdelitev popolnoma odgovarja. Uprava se s tem zelo poenostavi in poceni ter obenem debirokratizira; vse oblasti so federalno-autonomistično urejene.

Drugi važni razpravni predmet 12. kongresa tvori vprašanje prilagodenja gospodarske državne politike potrebam kmetskega stanu, na katerega se hoče boljševiška stranka odslej nasloniti. Skušala se bo uvesti davčna reforma z zameno naturalnega davka z denarnim in se bo šlo kmetom na roko, da se dvigne produkcija žita in njega izvoz v prid zasebnemu kmet-skemu kapitalu. Sedanjí faktični šef ruske države, Kalinin, bo tudi povdarjal potrebo ozirati se še bol na razne narodnosti in skrbno ogibati se vseruskega šovinizma in centralizma.

Iz zunanje politike.

* Nečuvna nasilja romunske vlade. —

»Times« objavlja iz Romunije uprav gorostasne stvari. Tiranska vlada Bratianova je uvedla ostro cenzuro, tako da je angleški list dobil svoje poročilo preko oseb, ki so iz Romunije dopotovali v Anglijo. Romunska vlada niti poročil o svojih zakonskih načrtih ne pušča čez mejo. Poleg nove ustave je namreč »večina« uzakonila še druge zakone, od katerih eden odreja razlaščenje vseh onih oseb, ki so se v vojni borile proti Rumuniji, s čimer niso prizadeji samo Nemci, Mažari in Ukrajinci, ampak tudi transilvanski Romuni. Ta zakon seveda ne izvira iz patriotskih razlogov, ampak ima samo namen spraviti transilvanska posestva v roke vlaške porodice iz kraljevine. Ustava dalje daje predpavice pravoslavni veri in uničuje katoliške redove. Namen tega je, da bi se samostanska posestva prodala na dražbi in pripadla Bratianovi zločinski bandi. Ni res, da v deželi vlada mir, piše »Times«, res pa je, da vlada največje ogorčenje in pasivna rezistenca vseh poštenih elementov.

* Proces proti patriarhu Tihonu je zopet odločen. Zaradi usode Tihona se vrši boj med zmernimi elementi sovjetov in levicariji. Mogoče pa je, da se sovjeti boje patriarha soditi, ker je baje angleški diplomatični agent v Moskvi izjavil, da odpotuje, ako se Tihonu zgodi kaj zalega.

* Stališče angleškega kabineta je omarjeno. Da Bonar Law ne drži več trdno vajeti v rokah, se je pokazalo v nižji zbornici, ko je vsled odsotnosti mnogih poslancev konservativne večine bil sprejet nek predlog opozicije. (Gre za stare vojake v civilnih službah.) Ko je vlada dala v prihodnji seji stvar vnovič na glasovanje, je prišlo do velike rabuke in dejanskih spopadov, kar je v angleškem parlamentu nekaj zelo redkega. Stvar je tem resnejša, ker stoje za laburisti tudi Lloyd Georgovi liberalci. Misli se, da pride do rekonstrukcije vlade.

* Nemško-francoski spor se žal ne premakne z mrtve točke. Dočim je pred dnevi bilo nekaj upanja, da se vsaj začnejo realna pogajanja, je zdaj očitno nastopilo celo poostrenje konflikta. Anglija se noče vmešavati, Poicaré napoveduje energično nadaljevanje ruhrske akcije, Nemčija pa je tudi trdovratna in noče predložiti nobenih pametnih predlogov.

* Ostro kritiko Poicarejeve politike objavlja znani Herriot v marsejskem »Radikalu«. V kulturnem oziru očita sedanji vla-

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 51 Angleški pisal H. G. Wells. — Poslovenil — e —.

(Dalje).

Sklenil sem, da ga za sedaj pustim pri njegovem mnenju. Pokimal sem in dejal s hripavim glasom:

»Pomoči potrebujem! Neko stvar moram spraviti na suho, ki je ne morem lahko pustiti tukaj zunaj.«

Opazil sem še tri druge mlade ljudi priljudnega obnašanja, ki so stopali proti obali z rjuhami na rami in s slamnikom na glavi. Najbrž kopališki gostje iz Littlestona. »Pomoči — ?« je odgovoril mladi človek. »Z veseljem!« Obrnil se je napol k prihajajočim. »Kake pomoči pa potrebujete?«

Mignil je družbi, ki se je bližala. Pohiteli so. V par trenutkih so bili krog mene in so me obsipali z vprašanji, na katere se mi ni ljubilo odgovarjati.

»Povem vam vso svojo zgodbo pozneje!« sem dejal. »Sedaj sem do smrti utrujen. In ves raztrgan sem!«

»Pojdite v hotel!« je svetoval eden izmed mladih mož. Poskrbeli bomo za tole stvar.«

Obotavljal sem se.

»Ne morem! V obli tamle sta dva debela kosa zlata.«

Dvomeče so se spogledali, pa so se me spet lotili z vprašanji.

Sel sem k obli, zlezal vanjo in zlati drogi in zlate verige selenitov so ležale pred njimi —.

Da nisem bil tako silno utrujen, smejal bi se jim bil na vse grlo. Stali so naokrog kakor —, no, kakor ovce krog rogatega polža —.

Debelušasti mladič je pristopil in dvignil enega izmed drogov, pa ga godrnjaje spet izpustil. In vsi so poskusili za njim z enakim uspehom.

»Svinec je — ali pa zlato!« je dejal eden.

»O, — to je zlato!« je zasodil drugi.

»Zlato, pravo suho zlato!« je pritrdil tretji.

In vsi so strmeli name in malo na ladjo, ki je ležala zunaj na sidru.

»Ampak —« je vzkliknil debelušasti človek, »kje ste pa to dobili?«

Preveč sem bil utrujen, da bi bil zmožen za laž.

»Na mesecu,« sem dejal. —

Spogledali so se.

»Poslušajte,« sem pravil, »ne bom z vami tukaj besedilil! Pomagajte mi, da nesem tole zlato v hotel. Mislim, da menjaje se bodeta dva po dva kos enemu drogu, jaz pa nesem verige. — In več vam povem, ko se bom najedel!«

»In kaj bo s tisto stvarjo tamle?«

»Nai leži tam! Ne bo škode trpela. Ko

pride plima, jo bo vzdignila in tedaj poskrbim zanjo.«

In polni nepopisnega začudenja so si ti trije mladi ljudje pokorno naložili moj zaklad na ramena in z nogami, težkimi kakor svinec sem stopal na čelu spreveda proti hotelu. Verigo sem nesel sam. Potoma sta se nam pridružili še dve deklici, polni svetega strahu in občudovanja in odnekod je prišel droben radoveden fantič. Porival je kolo pred seboj, se dobro spominjam, in spremljal nas je kakih sto metrov oddaljen na naši desnici. Pa bili smo najbrž premalo zanimivi, pustil nas je, sedel na kolo in se odpeljal po pesku proti obli.

Gledal sem za njim.

»Ne bo se je dotaknil,« mi je pomirjevalno dejal debelušasti mladi mož, in žal le prerad sem mu verjel.

Izpočetka sem bil slabe volje, menda pod vplivom meglenega sivega jutra. Pa kmalu je solnce pregnalo meglo, zjasnilo se je in morje se je zalesketalo v jutranjih žarkih.

Dobra volja se mi je vrnila. Zavest me je prešinjala, kako silne važnosti so mi doživljaji za vedo in kulturo in da še bom velike reči dosegel. Glasno sem se nasmejal, ko se je eden mojih spremljevalcev spoteknil pod težo zlata. Ko bo svet zvedel za moje dogodke, — kako strmenje, kako začudenje bo šlo po ljudeh —.

Da nisem bil tako hudo utrujen, bi se

bil živo zabaval nad gostilničarjem in njegovim obrazom, kako je poln dvomov in nezaupljivosti omahoval med mojim zlatom in mojim vsega zaupanja vrednim spremstvom — pa mojo zanemarjeno, divjaško zunanostjo!

Pa končno sem vendarle sedel v udobni zemeljski kopeli, sem imel na razpolago toplo in hladno vodo, milo in celo snažno perilo in obleko, ki mi jo je posodil izvrstni mladi mož, ki me je prvi našel. Premajhna mi je bila sicer, pa vsaj snažna je bila in cela. Posodil mi je tudi britve, pa za nič na svetu se nisem mogel odločiti, da bi se bil dotaknil svoje gostozarase brade.

In nato sem sedel k pristno angleškemu zajutruku. Počasi se mi je vračal tek, ki mi je že čisto oslabil in onemogel.

Moji vljudni spremljevalci so se me iznova lotili s svojimi radovednimi vprašanji. In povedal sem jim resnico.

»Dobro —, ker me silite, pa vam povem —. Dobil sem zlato na mescu.«

»Na mescu — ?«

»Na mescu! Tamle gor na nebu —!«

»Kako mislite to?«

»Presneto —, kakor sem povedal, sevel!«

»Da ste prišli pravkar z mesca — ?«

»Da sem prišel pravkar z mesca —!«

V tisti obli! S slastjo sem izpil mehko kuhano jajce. Sklenil sem, da vzamem seboj dobro zalogo jajc, če še enkrat potujem na mesec.

di »kompromisiranje s klerikalci«, v vojaškem militarizmu in po njegovem mnenju ponesrečeno ruhrsko okupacijo ter podaljšanje vojne službe, v zunanje političnem nesporazumljenju z Anglijo. Najbolj tehtni so pač razlogi, ki jih Herriot navaja proti Poincaréju politiki na finančnem polju. Francija za leto 1923 nima niti rednega proračuna, ampak si pomaga z dvanaestinami. Kritika Herriotova je uvaževanja vredna, ker bo on vodil prihodnje leto volivno kampanjo proti vladi.

* Načrt Chester, ki ga je sprejela angorska skupščina in ki izroča vso železniško in pristaniško upravo v Anatoliji ameriški »American Turkish Development Comp.«, je naletel na protest Francije, ki se sklicuje na to, da je v isto svrhu leta 1914. votirala posojilo poldruge milijarde frankov. Tudi Angleži so baje tangirani v svojih petrolejskih interesih v Iraku. Stvar pride gotovo pred lozansko konferenco; da bi pa Amerikanci veliko odnehali, seveda ni misliti.

* Državljska vojska na Irskem se baje bliža koncu, ker vladne čete upajo, da zajamejo De Valero.

* Avstrija plača češkoslovaški republiki 150 milijonov šekov za prevoz. Kakor poročajo češki časniki, dolguje Avstrija Češkoslovaški že daljšo dobo na prevoznih pristaniščih 150 milijonov češkoslovaških kron. Češkoslovaška vlada je že dlje časa priganjala Avstrijo, naj poravnata stari dolg. Avstrija se je pa venomer izgovarjala, da ne more. Kakor poroča »Č. S.«, bo pa ta zadeva med republikama v bližnji bodočnosti poravnana.

Položaj v Italiji.

ODMEV DOGODKOV V JUGOSLAVIJI V ITALIJANSKI JAVNOSTI. — POPOLARI IN FASIZEM.

Trst, 12. aprila 1923.

V sredo so tržaški večerni listi prinesli z velikimi črkami na prvi strani senzacionalne vesti iz Jugoslavije. »Državni prevrat v Jugoslaviji.« »Važni dogodki v Jugoslaviji.« Tako in podobno so se glasili kričeči naslovi. Vesti so javljale že dovršene dogodke. Jugoslovanska monarhija — federalistična država. Iz vseh teh vesti pa je zija italijanski strah. Ta nova notranja ureditev Jugoslavije da pomeni poslabšanje razmer med Italijo in Jugoslavijo. Nam je sicer to žal, ali tako pisanje je prst, ki kaže, kakšna bode jugoslovanska politika, če boe biti res državotvorna.

Čim bolj se bliža kongres popolarov, tem več pišejo o njem časopisi in ugibajo, katera struja da bo zmaga. Pisali smo že, da mora stranka zavzeti jasno stališče glede na fašiste in Mussolinijevo vladu. Najbrže pride do razcepitve stranke, ker so konservativni člani za sodelovanje s fašisti. Pravzaprav so nekateri že izstopili iz stranke in so ustanovili novo stranko pod imenom »Unione nazionale« (Narodna zveza), ki je izdala to dni že manifest, v katerem poziva v svoje vrste vse one, ki hočejo močno in ponosno domovino in svobodno in spoštovano vero. Hočemo, da voči narod močna vlada, resnični in odločni izraz večine, podvržena zdravemu in zakonitemu nadzoru manjšine. Manifest je tak, da ga mora biti fašistovska vlada vesela, saj je bil najbrže sestavljen z njeno vednostjo ali odobritvijo. V tej »Zvezi« se bodo zbrali gotovo vsi oni elementi izmed popolarov, ki so za sodelovanje s fašizmom. Saj končava manifest z besedami: Prepričani smo, da se postavljamo s temi smernicami ob bok nacionalnim strankam, ki so dale naši deželi

močno vlado, ki je oporišče najvišjih italijanskih idealov. Zato se pridružujemo odkritosrčno tem strankam. — Ker pa je fašistom, ki bi radi dobili popolare pod svoje noge, politični tajnik ljudske stranke don Sturzo, v dosego te svrhe, največja zapreka in ovira, zato so začeli gonjo proti njemu in uradna agencija Vreta piše celo o njem, da bo moral odstopiti kot duševni vodja ljudske stranke.

Ko smo že napisali te vrstice, so nam že prišle prve vesti o s fakim zanimanjem v italijanski javnosti pričakovanem kongresu popolarov v Turinu. Udeležba je veličanska, kakor poročajo listi. Gledališče Scribe, kjer se vrši kongres, je polno do zadnjega kotička. Navzočih je krog 60 državnih poslancev, veliko senatorjev in mnogo odličnjakov, pristašev ljudske stranke. Don Sturzo je imel takoj pri prvi seji svoje poročilo, ki je izzvalo med navzočimi velikansko navdušenje, med fašisti je pa povzročilo jezo in se bodo gotovo napadli na don Sturza in na popolare že povečali. Politični tajnik je izjavil v svojem poročilu, da je svrha kongresa ta, da se ohraniti edinstvo in avtonomija stranke sedaj, ko hoče neka struja, ki je prevzela vladu, vsrkati v se moč in veljavo vseh narodnih strank, zato da ustanovi nov gospodujoč razred. Zavrača one, ki trdijo, da sedaj, ko je fašizem zavzel Cerkvi prijazno stališče, nima obstoj ljudske stranke več pomena. Z ozirom na fašizem je rekel don Sturzo, da sicer upošteva delo sedanje vlade na nacionalnem, socialnem, šolskem in moralnem polju, toda dovoljena mora biti svoboda sodbe in kritike. Stranka, ki ima svoje ideje, svoj program, mora upoštevati tudi ideje, programe in sodbe drugih ter preuciti njih razloge in potem napraviti svoje zaključke. Glede sodelovanja s fašisti je rekel, da to je samo vprašanje taktike. Ne smejo se zatajiti načela, toda upoštevati je treba tudi v gotovem zgodovinskem momentu praktične zahteve. Zaključil je svoje poročilo, da je v tem času potrebna sloga, disciplina in poštvalnost in z zahtevom, da hoče ljudska stranka sodelovati v svrhu, da se povrne moralno edinstvo, ustavna svoboda in pokrajinska avtonomija. V resoluciji, ki jo don Sturzo predlaga, povdarja novič načela ljudske stranke; zahteva svobodo v izvrševanju naravnih, osebnih, družinskih, kulturnih, šolskih, verskih pravic; je proti »centralističnemu popačevanju v imenu brezbožne Države ali oboževane Narodnosti.« O parlamentarnem delovanju popolarov je govoril poslanec de Gaspari. Iz resolucije je vredno omeniti, da nalaga poslancem, da branijo z vsemi močmi proporcionalni volivni sistem in da pazijo, da ohrani stranka nasproti vsem drugim strankam popolno svobodo. — Prvi fašistovski komentarji k govoru don Sturza so zelo nepovoljni.

Ruski cerkveni sabor.

Višja cerkvena uprava v sovjetski Rusiji (VCU) z metropolitom Antoninom na čelu je sklicala 15. aprila t. l. v Moskvi cerkveni sabor, kateri zbora v znanu cerkvi Spasitelja. Glavna naloga zborovanja bo »preureditev pravoslavne cerkve z ozirom na sedanje politične in socialne izpremembe«. Uradna »pravila zborovanja« (položenie o sobore) tako določajo njegov cilj: »Oprostiti cerkev gmočno in duševne odvisnosti od svetovnega kapitala in njegovih zastopnikov. Prepustiti cerkvene zadeve vplivu onih članov cerkve, kateri živijo z delom lastnih rok.« Zborovanje mora revidirati celo cerkveno upravo, župnijske svete in tudi vprašanje šolskega verouka, da odstrani iz cerkve

nega življenja posledice dolgega suženjstva in zveze cerkve s kapitalistično državo. Volivno pravico za sobor imajo samo »politično zanesljivi državljani«. Od volitev so izključeni duhovniki in laiki, kateri so se 1. udeležili meščanske vojne, 2. bili sodnijsko kaznovani ali 3. se lahko smatrajo za pristaše patriarha Tihona. Župnija izdaja vsakemu upravičenemu volivcu posebno legitimacijo. Volitve imajo tri stopnje in sicer so se vršile župnijske (prihodstke) volitve 25. marca; dekanjske (blagočinničske) 29. marca in diecezanske (eparhialne) 12. aprila. V svrhu nadzorovanja volitev je izvolila VCU poseben odbor, kateri šteje 3 člane (metropolit Antonina, proto Popova in nekega Novikova) in sme celo razpustiti »neodgovorljive« župnijske svete. Duhovniki in laiki so enako upravičeni postati člani zborovanja. Vsaka škofija pošlje škofa, dva župnika in dva laika. Razen izvoljenih članov se udeležijo zborovanja vsi člani VCU, zastopniki ukrajinskih in sibirskih cerkvenih oblasti in zastopniki novih cerkva: »Žive«, »Svobodne«, »Delavske« in dr. K zborovanju so vabljeni tudi zastopniki vzhodnih patriarhov in avtokefalnih inozemskih cerkva, kakor tudi šestoro zastopnikov ruske pravoslavne cerkve v incemstvu. Vsi dobijo pravico glasu ampak brez veta.

Politične vesti.

+ Vprašanje na državnega pravdnika. Glasilo nekih samosrajčnikov, ki mu je ime »Orjuna«, priobčuje 15. aprila tega leta člančič, v katerem natolcuje SLS, da želi priti pod Italijo, in zaključuje svoje falotsko čenčanje s sledečim stavkom: »Če pa bi se klerikalcem posrečilo to izdajstvo, bo zmagovalci Italijane pozdravil v Ljubljani na vsakem kandelabru obešeni klerikalec, materijal za bakljado pa bodo dala poslopja klerikalnih izdajnikov in zlasti »Jugoslovanska tiskarna«, ki to pot prvič ne bo lucus a non lucendo. Naj bo sv. Jernej tudi vam enkrat patron!« — Mi sicer na te grožnje ne damo počenega groša, ker bi smrkolini, ki bi hoteli pri nas izvajati kašna pobalinstva, dobili nemudoma tak odgovor, da bi morali dati svoje hlače kar hitro v energično pranje bizoviškim pericam, vprašamo pa državnega pravdnika v Ljubljani, ali on še razume, čemu mu je država poverila tako dolžnost ali pa morebiti misli, da zakon ne velja za izvestne liste? Orjunci naj pa vedo, da raste po naši deželi dovolj brezovega olja, da jih ozdravimo, če nam postane njihovo početje preneumno.

+ »Jutrovo« orožje v žalostni brambi Orjuna in njenih zločinov je laž. Da bi omililo ostro obsodbo slovenjebistiškega napada v vsej slovenski javnosti, skuša javnost natveziti, da so tisti Slovenje-Bistričani, ki mislijo na moralno brambo pred fašizmom, nemškutarji. Kako je ta »Jutrova« trditve lažniva, dokazuje dejstvo, da očitno slovenjebistiškemu dekanu g. Cerjaku »nemškutarsko nadvlado nad našim narodom« in imenuje g. Koflerja nemškutarja. G. dekan je bil vse svoje življenje idealen slovenski narodnjak in eden izmed najodličnejših borcev za slovenske pravice v času, ko Orjunci in »Jutrovi« informatorji še platna niso prodajali. G. Kofler je pa koroški begunec z najsevernejše nemško-slovenske meje, ki je bil vedno odločenega slovenskega prepričanja, je bil po prevratu radi svojega narodnega čuvstvovanja na proskripcijski listi koroških hajdukov, obstreljevan, večkrat v smrtni nevarnosti, je izgubil svoje imetje, skratka je žrtev nemško-nacionalne brutalnosti na Koroškem. Ker pa ni

imel priložnosti obiskovati slovenske šole, ga imenuje »Jutro« nemškutarja. Taka je resnica, toda »Jutro« bo lagalo naprej, ker njegovo zadnje bojno sredstvo je laž.

+ Jugoslovanski Mussolini se je pojavil v osebi Ivana Mermolje, bivšega poslanca, ki piše zdaj vodne članke v »Slovenskem Narodu«. Bila bi potrata dragocenega časa in prostora, ako bi hoteli reproducirati njegove klobase. Mi zabeležujemo samo to, da gospod Ivan Mermolja proti Radicu, Korošču in Spahu, ki jih očitno ne ljubi, kliče na pomoč nove volitve, pri katerih naj bi zmaga »državo potrjujoča, ne zanikajoča ideja.« — Stvar poslancev, pa tako nadaljuje Mermolja, ki izidejo iz teh volitev, bo, da si za voditelja tega novega, državo vzdržujočega, v resnici narodnega pokreta poiščejo jugoslovanskega Mussolinija. Mi pa mislimo, da ne bo treba dolgo iskati, kajti tak Mussolini se nam nujno vse-kakor v osebi gospoda Mermolje. On se je v Mussolinijevo vladu tako zelo zamislil, da je zanjo najbolj sposoben, ako je ne misli odstopiti »Atu Narodu«.

+ Ata Nomija. Pod tem naslovom je objavil včeraj v »Narodu« dolg zasmehovalen članek na avtonomijo g. dr. Bolé, ravnatelj zavarovalnice »Slavija«. Popolnoma umevno. Gospod ravnatelj zavarovalne banke »Slavije« se namreč gotovo še spominja hudih bojev v bivšem deželnem zboru kranjskem za ustanovitev deželne zavarovalnice. Takratnemu ravnatelju g. Hribarju se je sicer s pomočjo Nemcev posrečilo to velekoristno ustanovo preprečiti, danes pa je šinil g. dr. Boletu isti strah v kosti, češ da obstoji v slučaju uvedbe avtonomije zopet nevarnost za zavarovalno banko »Slavije« kakor je obstojala za časa Hribarja in s to nevarnostjo vred seveda tudi nevarnost za socialni položaj g. dr. Boleta. — Stvar pa ni tako huda. Če se prav spominjamo, je isti g. dr. Bolé napisal pred časom v »Narodu« dolgo pritožbo proti šikanam, katerim je bil podvržen na neki avtomobilski vožnji od strani carinskih oblasti. Takrat je bil g. dr. Bolé precej nacejen avtonomističnega duha. Danes pa prav lahko g. doktor še nadalje ostane avtonomist, ker ni izključeno, da ga bo vsled njegovih izrednih zmožnosti na polju zavarovanja sprejela tudi bodoča obligatorna »Pokrajinska zavarovalnica«. Kar na ata Nomijo naj se obrne, pa pojde.

Pismo iz Srbije.

Rtanj, 11. aprila.

Pot me je vodila iz Niša v severovzhodni smeri proti Zaječaru ob bolgarski meji. Od Niša do Knjaževca je speljana nova železnica, ki je stekla šele meseca avgusta preteklega leta. Bila je ta železna cesta jako težko delo. Gorovje je tu večinoma kamenito. Reka Timok pa dela take ovinke, da ni bilo mogoče speljati proge po dolini ob vodi, marveč je bilo treba mnogokrat presekati kamenito gorovje. Nič manj kot 32 predorov je na celi črti. Mostovi se vrstijo s predori, tako da je proga zelo zanimiva in romantično lepa. Spominja nekoliko na Semmering.

Prva moja postaja, kjer je bilo treba delo zastaviti, je Tresiba baba. Tako se imenuje celo gorovje blizu mestecu Knjaževac. Po gorovju pa se kliče tudi rudnik, v katerem delajo tudi slovenski delavci. In k tem me je vodila pot.

Omenjena proga se konča v Zaječaru. Od Zaječara vodi v zahodni smeri druga železnica, ki pripelje pri Paraćinu na glavno progo, ki teče od Beograda do Niša. Ob tej progi sta dva rudnika:

Jasno je bilo videti, da mi niso niti besedice verjeli in da so me imeli za najznamenitejšega lažnivca, kar so jih kdaj izkusili. Spogledovali so se in obračali oči name. Mislili so, da bodo našli ključ k celi uganki v mojem obnašanju. Zdelo se jim je, — to sem jim videl na očeh — da si aa poseben način solim jajca. Čudno oblikovani kosti zlata jim niso šli iz glave. — Tamle so ležali pred menoj, vsak vreden tisoč in tisoč angleških funtov. Da bi jih bil ukradel, to je bilo prav tako nemogoče, kakor ukrasti hišo ali polje. To so uvideli. In ko sem gledal preko čaše polne duhte-kave njihove neverne obraze, sem razumel, kako neznane, kako neverjetne bodo novice, ki jih bom prinesel svetu.

»Pa ne mislite zares —?« je začel najmlajši z glasom, s katerim se govori s trdovratnim detetom

»Ali vas smem prositi za kosček kruha tamle?« sem dejal in mu popolnoma zaprl sapo.

»Ampak —, pogledjte, pravim,« je začel drugi. »Mi tega ne moremo verjeti, — veste!«

»Hm —!« sem naredil in skomignil z rameni.

»Noče nam povedati resnice!« se je obrnil najmlajši k tovarišem in s ponarejeno hladnokrvnostjo je nadaljeval proti meni:

»Ali dovolite, da si prižgem cigareto —?«

Prostodušno sem mu pomignil, da naj le, in sem nadaljeval svoj zajutrek. Druga dva sta vstala, stopila k oknu in se tiho pogovarjala.

Neka misel mi je prišla.

»Ali se je plima že začela?«

Vsi so nekaj časa molčali, menda niso vedeli, kateri bi mi odgovoril. Končno se je oglašil debelušasti mladi mož.

»Morje se dviga.«

»Dobro! Navsezadnje — daleč ne bo odplula.«

Lotil sem se tretjega jajca in začel kratke nagovor.

»Poglejte, gospodje! Ne mislite, da vam hočem navezti roboto laž ali kaj enakega. Razmere so take, da vam vsega ne smem povedati. Stvar ostane moja skrivnost. Razumem popolnoma, da se vam moje besede zdijo neverjetne, pa pomagati ne morem. Naj vam zastoduje moja častna beseda, da sem res prišel z meseca. In to je vse, kar vam morem reči. Pri vsem tem pa sem vam zelo hvaležen, prav zelo. Upam, da vas s svojim obnašanjem nisem žalil!«

»O —, niti najmanj ne!« je vljudno zatrjeval najmlajši. »Prav dobro razumemo vaš položaj!«

Stimel je vame, porinil stol od mize, da se je skoraj prevrgel, in je vstal.

»Niti najmanj ne!« je ponavljal tudi debelušasti mladič in vsi so vstali, se razkropili po sobi, kadili cigarete in se de-

lali, kakor bi jih jaz in moja obla vobče popolnoma nič več ne zanimala.

»Pojdem in bom opazoval tisto ladjo, — vsekakor!« je dejal eden polglasno. Ko bi le imeli pogum, vsi bi bili najrajši pobegnili iz sobe.

Lotil sem se svojega četrtega jajca.

»Vreme,« je začel debelušasti, »je bilo strašno vroče, kajne! Ne spominjam se, da bi bili imeli kdaj tako poletje —«

Filililiv — hvizzzzzz —.

Kakor bi bil kdo prižgal velikansko raketo —.

»Kaj je to —?« sem vprašal.

»Morebiti je —,« je vzklilnil eden in planil k oknu.

In vsi za njim so skočili k oknu. Hipoma sem planil tudi jaz po koncu, prevrgel par čas in hitel k oknu. Strašna misel mi je prišla —.

»Ničesar ni videti!« je dejal debelušar in hitel k vratom.

Tisti frkolini —! sem zadržal v hripavi besnosti. »Tisti preklicani frkolini —!«

Obrnil sem se, porinil v stran natakarja, ki mi je pravkar nesel kruha in planil skozi vrata in iz hiše ven na prosto —.

Morje, poprej mirno, in gladko kakor steklo, je valovalo kakor od močnega vetra in tam, kjer je ležala obla, je bilo razburkano in se je vzpenjalo kvišku, kakor bi ga dvigal silen vrtnec. Visoko gori v zraku se je na sicer fasnem nebu izgub-

ljala drobna meglica in par ljudi ob obrežju je radovedno strmelo kvišku.

To je bilo vse —.

Natakar in hlapec in moji štirje spremljevalci so prihiteli za menoj. Okna in vrata so se odpirala, ljudje so vpili, gledali, hoteli k morju —.

Nekaj časa sem stal kakor od groma zadet. Niti misliti nisem mogel. Godilo se mi je kakor človeku, ki se pri nenadnem udarcu strašne nesreče niti ne zave, kaj se je zgodilo.

Sele polagoma se mi je vrnila zavest.

»Dobri Bog —!«

Zdelo se mi je, kot bi mi nekdo mrzle vode vlivljal za tilnik. Noge so se mi šibile —.

Zasvetilo se mi je, kaka strašna, usodna nesreča me je zadela —.

Tisti radovedni frkolini — tamle gori proti neizmernemu nebu je letel —. In jaz sem izgubil — vse. Zlato v hotelu, — to je bilo edino, kar mi je ostalo.

Kaj bo sedaj —?

»Pravim,« je dejal za mojim hrbtom debelušar, »saj pravim, — veste!«

Obrnil sem se.

Naokrog je stalo kakih dvajset ljudi vsake vrste, vsi so me gledali in zijeli vame, dvomljivo, sumljivo —.

»Ne morem!« sem kričnil. »Povem vam, da ne morem. Nisem zmožen! — Čudite se — in pojdite k vragu —!«

»Valje.«

Bogovina in Rtanj, kjer so zaposleni slovenski delavci in se mi je bilo treba ustaviti. Rudnik Rtanj se imenuje zopet po gori istega imena visoki 1566 metrov — torej kakor naš gorenjski Blegas ali Ratitovec. Včeraj je tukaj snežilo in se je nekaj snega nalezelo. Danes je že zelo izginil, le vrhovi so še beli. Blato je tako, da človek komaj noge vzdiguje.

Pa vrnimo se za danes še v Zaječar! Zaječar ima kakih 10.000 prebivalcev. Leži na ravnini; okoli je nizko gričevje. Pogorski hrbet vzhodno od mesta tvori bolgarsko mejo. Prebivalstvo je tukaj bolj bolgarsko kakor srbsko; tako da nam ga je težko razumeti. Od Donave sem pa do Zaječara in še dalje na zapad pa bivajo tukaj ne Srbi in ne Bolgari ampak »Vlahi«, to je Rumuni. Kdo bi si mislil, da imamo toliko Rumunov v naši državi, in sicer tostran Donave! Da je med njimi kultura še tako nizka, bi človek ne pričakoval. Ženske nosijo bele kožuhe, nekateri moški nosijo ogromne kučme, tako da so skoro strašni. Po polju se vidijo velike črede ovac. — Srbski seljak ni siromašen, ampak dobro situiran. A tudi njegovo življenje je še zelo primitivno. Primitivno v vsakem oziru: glede vnanjosti, obleke, stanovanja in znanja, a tudi od sveta nepokvarjen, preprost, pošten. — Strašili so me, da bo v Srbiji, posebno sedaj po volitvah, nevarno. A o kaki nevarnosti ni ne sluha ne duha. Preprosti ljudje se ne menijo zame, ker najbrž katoliškega duhovnika po vnanjosti ne poznajo. (Pač pa sem slišal parkrat reči: Gledite, kako se katoliški sveštenik za svoje ljudi brine! A naši popovi...) Izobraženci, s katerimi pridem v dotiko, pa občujejo z menoj vseskozi vljudno in prijazno.

V Zaječaru je kakih 20 katoliških družin. Mnogo pa je tu vojaštva. Med njimi pastiruje kot vojni sveštenik naš ljubljanski dobri znanec, gospod Richard Zajc. Življenje katol. vojnega duhovnika v takem kraju je prava žrtev. Pomislite samo to, da nima najmanj 80 km daleč nobenega duhovnega tovariša! Gospod Zajc pa živi po-žrtvovalno življenje tudi v tem oziru, da se res žrtvuje za svoje ljudi. Fantje imajo v njem svojega prijatelja in očeta. Poklic vojaškega duhovnika, če ga prav razume, je jako lep. Kako zelo potrebujejo fantje v takem kraju nekoga, ki ima zanje srce in na katerega se lahko z zaupanjem obračajo! In kdo naj je to, če ne duhovnik?! Vseh katoliških vojnih duhovnikov v Srbiji je devet. Gospod Zajc služi v takozvani timoški diviziji in ima svoje ljudi v štirih mestih: Zaječar, Knjaževac, Negotin in Požarevac, ki je že blizu Beograda. Skoro vsako nedeljo je na drugem kraju. Dolga, utrudljiva pot! Doma mašuje ob nedeljah v vojašnici, sicer pa v svoji sobi. Kajti kapele ni nobene. — Poleg tega pa nadomestuje v tem okrožju niškega župnika in oskrbuje duhovno tudi civilno katoliško prebivalstvo. Spoštovanje in ugled uživa pri katoličanih kakor tudi pri pravoslavcih.

Govorila sva mnogo zlasti o vojakih, kako je z njimi in kako se jim godi. Glede ravnanja z njimi se je mnogo zboljšalo. Naši poslanci so v tem oziru veliko dosegli. Ni pa še vse, kakor bi moralo biti. — Gospod kurat ima v vojašnici vsak teden veronauk, česar v Avstriji ni bilo. To je velik napredek. Le da fantje krščanski nauk vobče premalo znajo. Dobro znanje veronauka pa je pri fantih danes zlasti zato potrebno, ker pridejo v stik z drugoverci. Na to naj se doma odslej posebno gleda, da bodo fantje versko dobro poučeni, to je izredna želja in prošnja gospoda vojnega župnika. Sicer pa je gospod Rihard s svojimi fanti zadovoljen. Mnogo dobrih je med njimi. Opraviti ima tudi z bivšimi komunisti, trboveljskimi in drugimi delavci, in pravi, da je s temi mnogo lažje občeati kakor s tistimi kmetijskimi pokvarjenci, ki imajo za duhovnika samo psovko »far«, s tistimi, ki so zastrupljeni od »Domovine« in »Kmetijskega lista«, — lista, ki sta ustanovljena prav s tem namenom: kvariti in posurovljati naše ljudstvo.

Še eno mi je povedal gospod Rihard, ki se je bojim zapisati, da bi koga z njo ne žalil. Pa v interesu splošne vzgoje naših fantov dovolite, da jo vendar zapišem — z izrečno pripombo, da ne želim s tem nikogar žaliti. Rekel je, da so mu že večkrat fantje rekli: »O, gospod, ko bi bil tudi naš domači duhovnik z nami tako prijazen kakor ste Vi! A mi smo popolnoma pozabljeni, zato ker nismo Drli.« — Vso čast Orlom in še večja čast rodstvu, zlasti sedanjemu vodstvu Orla, ti ima resno in energično voljo, dvigniti moralno življenje fantov in jih ne samo telesno izvežbati marveč in dušno in irno vzgojiti, — obžalovati je le to, da se skrbi večina naših fantov ni deležna. Kajti pri vsem velikem trudu za fante je vendar večina naših fantov

še neorganizirana. Krivi so seveda deloma sami, ker nočejo priti blizu; deloma pa zaradi oddaljenosti tudi ne morejo. Zato je med fanti še vedno toliko grdih razvad, surovosti in razuzdanosti! Opazujmo le naše fante, ko gredo na nabor ali v vojaše — kaka surovost in divjost še vedno, da jih moramo biti žalostni! Zato mora biti naša skrb, kako pridobiti za pošteno življenje tudi te, ali vsaj kolikor mogoče vse. Seveda to ni lahko! Pri vojakihi se fantje duhovnika, vsaj v tujem kraju, morda raje oklenejo zato, ker je on edini njihov prijatelj, opora in tolažba. Doma pa mnogi fantje pred duhovnikom — beže. A dober pastir leti za ovco, ki pred njim beži.

Kako pridobiti in rešiti kolikor mogoče vse fante, to je največji problem dušnega pastirstva in ljudske vzgoje. In s tem problemom naj bi se pečal zlasti letošnji katoliški shod! Da naši fantje, raztreseni po celi Jugoslaviji, slovenskemu in katoliškemu imenu ne bodo v sramoto, marveč v ponos in veselje! Viator.

Izpoved prič orjunskega napada v Slov. Bistrici.

Maribor, 14. aprila 1928.

Trije ranjenci v mariborski bolnišnici, kateri so bili težko ranjeni po drobcih orjunske granate 7. aprila v Slovenski Bistrici, so soglasno izjavili, da je granato vrgel orjunc v ulice v vežo hotela Neuhold. Izpovedi teh neposrednih prič bistriškega krvavega dogodka gredo pa celo tako daleč, da težko ranjeni Soršak odločno trdi, da je vrgel granato mlad, gladko obrit mož, s sivo obleko in usnjato suknjo. Ranjenci so našemu korespondentu izjavili, da ljudje, ki so stali v usodnem trenutku pred gostilno Neuhold, niso bili nič drugega nego radovedneži in taki, ki so se slučajno nahajali na trgu.

Ko je kolona orjunc v divjala mimo Neuholdove gostilne, streljala, izzivala in strahovito tulila in je eden izmed tam stoječih mož rekel: »Mislil sem, da so Orjunci

Štajerske novice.

Iz Slov. Bistrice se nam poroča: Orjunci imajo dvojno taktiko, ki ne kaže posebnega junaštva in močnatosti. Po eni strani pripravljajo napade in jih izvršujejo, po drugi strani pa svoje čine strahopetno tajijo in zavračajo krivdo na druge. Tudi glede napada v Bistrici bi radi bili sedaj vsi nedolžni kakor jagnje. hopenetno tajijo in zavračajo krivdo na sprotovale, ampak so ji bili celo naklonjeni. Res pa je, da sumijo nekatere sodeležbe pri napadu, ki z njim niso v nobeni zvezi. Tako se je imenoval med glavnimi krivci krvavega dogodka tudi okrajni živinozdravnik g. Škofic. Ta pa se demonstracij »Orjunc« ni udeležil in je zaznal za atentat še-le naslednji dan.

š Prenovljenje crkve sv. Jožefa pri Celju. Cerkev sv. Jožefa v Celju so začeli zunaj snažiti in jo prenoviti. Cerkev je bila sezidana l. 1680 .kot obljubna cerkev proti kugi, ki je takrat razsajala. Kasneje so cerkev prenovili samo še dvakrat, zadnjič leta 1825.

š Požar v Vrbju pri Zalcu, o katerem smo poročali po poročilih iz Celja, ni bil tako velik, kakor se je poročalo po listih. Pogorelo je samo eno poslopje. Ognjegasci so ogenj pravočasno lokalizirali.

š Ustanovni občni zbor Kreditne in stavbene zadruge »Mojmir« v Mariboru. Pripravljalni odbor je v zadnji seji potrdil in sprejel pravila, ki se končnoveljavno odobri na ustanovnem občnem zboru, ki se vrši dne 21. aprila. Čas in kraj se določita na prihodnji seji, ko se sestavi dnevni red. Na ustanovni občni zbor imajo pristop samo člani zadrugi, ki so ozir, ki bodo med tem časom vplačali vpisnino in delež. Manj imovitim članom je dovoljeno, da plačajo delež tudi v mesečnih obrokih, toda prvi obrok (65 Din) mora biti plačan z vpisnino vred. Na dosežaj samo prijavljene člane se ustanovni občni zbor ne bo mogel ozirati, ako medtem ne bodo plačali tudi pristopnine in deleža. Ker naj ustanovni občni zbor položi temelj celemu podjetju, katerega delokrog je neomejen torej tudi za zunanje kraje, se nujno priporoča, da med tem časom vsi, ki resno reflektirajo na to edino možno odgovorno stanovanjski bedi, store tudi dejansko svojo dolžnost. Na ustanovitev zadruge se opozarja poleg stavbenikov, zidarskih in tesarskih mojstrov tudi vsi obrtniki in podjetja, ki pridejo v poštev pri zgradbah stanovanj in lokalov. To velja za vsa taka podjetja tudi izven Maribora. Nadalje se na zadrugo opozarja tudi lastniki stavbišč v Mariboru in drugih mestih, ter lastniki hiš, ki žele obstoječe stavbe adaptirati (prizidava ali nazidava). Zlasti lastniki stavbišč store dobro, ako se čim prej prijavijo pri zadrugi in sicer tudi v slučaju, ko dotični ne reflektirajo na vpis v zadrugo. Zadruga prične z delom takoj po ustanov-

kaki močni in »fest« ljudje, pa so sami dečki, je priskočil orjunc in udaril moža z gorjaco. Drugi orjunci pa so se že navzeli na velika vežna vrata Neuholdove gostilne. Fantje in moške so v veži trdo držali vrata, a orjunska druhal jih je tiščala z vso silo. Ko so orjunci od zunaj vrata z vso silo vendar toliko odprli, da je nastala odprtina, je mariborski orjunaš vrgel granato med ljudi v veži. Ko je granata razpočila, so orjunci med krohotanjem in kričanjem: »Smrt, pogin klerikalcem in nemčurjem« divjali dalje po trgu in streljali. Veža Neuholdova je bila mahoma spremenjena v mlako krvi. Trije ranjenci so ležali razmesarjeni na tleh, drugi pa so se zvižali od skeletih ran na rokah in nogah. Kmalu nato so prišli od vseh strani Bistričani in so ranjencem nudili prvo pomoč. Umili in desinficirali so jim rane ter poslali po zdravnika g. dr. Jagodiča. Nesramna laž »Jutrovega« in »Taborovega« korespondenta je, da bi bili Bistričani pustili žrtve ležati v krvi. Naprosili so pri grofu Attems u osebnim avto, s katerim so težko ranjene drugi dan zapeljali v Maribor v bolnico. Ranjenci absolutno izključujejo, da bi bil kdo od radovednežev pred gostilno Neuhold izzival orjunce. Napad na hišo in gručo ljudi je bil od strani orjunc v pripravljen in dobro premišljen. Ranjenci niso nikaki politiki, ampak delavci. Satanško hudobna laž »Jutrovega« in »Taborovega« poročevalca je, da bi bila granata vržena iz veže proti cesti. Vrgel jo je opisani orjunc s ceste v vežo. Tako ranjenci. Te dni se je javilo že več odličnih prič, ki trdijo isto. Imena in ostale podrobnosti še sedaj ne moremo objaviti, ker je cela zadeva v preiskavi.

Dne 13. aprila je došel v Slovensko Bistrico višji policijski svetnik Kerševan iz Maribora, ki vodi strogo preiskavo. Zaslisihi je bila cela vrsta prič. Kakor se vidi, bo te dni izvršenih več aretacij glavnih krivcev. Ostudno in hinavsko zavijanje demokratskega časopisja v tej grdi orjunske zadevi je rodilo odpor občinstva proti tem listom. Vsi, tudi pametni demokrati obsojajo roparsko in divjaško postopanje Orjunc.

V Slovenski Bistrici pa je proglašen oster bojkot proti učiteljem-orjunašem.

nem občnem zboru in sicer najprej za člane, ki so zmogni nositi vse gradbene stroške ali vsaj pretežni del. Na ta način si hoče zadruga že od vsega početka zasigurati solidno podlago brez vsake špekulacije samo na deleže članov. Od zadostnega števila manj imovitih članov, ki žele priti do lastne hiše potem amortizacije za dobo več let (največ 12 let), je odvisno, da zadruga prične že letos z zgradbami tudi za take vrste članov, ki so zmogni od časa do časa prispevati z vlogami na račun svojega bodočega doma. Manj imoviti člani naj tudi računajo z gotovostjo, da se jim nudi prilika začasno priti vsaj do sigurnega lastnega stanovanja, kot najemniki lastnika hiše ali zadruge. Prve zgradbe za že ugotovljene naročnike člane se bodo natečajnim potom oddale izključno samo onim stavbenikom, ki bodo do ustanovnega občnega zbora postali člani zadruge. Isto velja tudi za oddajo bodočih zgradb. Naslov: Kreditna in stavbena zadruga »Mojmir«, Maribor, Rotovski trg 1., pritličje.

š Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik »Karo-čevljeve«, je opremljen z vsemi zelo praktičnimi pripomočki za odmerjenje noge. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 19. Telefon 157.

Koroške novice.

k Požar. Dne 5. in 6. t. m. je obiskal požar Pečnico in Kopanje v občini Ledinice. Pogorelo je petim posestnikom prav vse; rešili so komaj nekaj živine. Ker so bili pogoreli zavarovani za prejšnje cene, zavarovalnica niti ne prihaja v poštev. Zupanstvo Ledinice je ustanovilo odbor za pomoč nesrečnikom.

Dnevne novice.

— Izobraževalnim društvom! V »Vestniku SKSZ«, kot prilogi včerajšnjega »Slovenca« je izšel seznam društev SKSZ. Tem potom prosimo vse gg. odbornike, ki so glede svojega društva zapazili v podatkih kake netočnosti, naj nam blagovolijo iste sporočiti, da bomo mogli svoje sezname za bodoče popraviti. Mogoče je tudi, da obstoja še kako društvo, ki še ni član SKSZ. Taka društva prosimo, naj čimprej prijavijo svoj pristop v Zvezo. — Pisarna SKSZ v Ljubljani, Ljudski dom.

— Cvetka z naše uprave. Kako brezmiselno uradujejo naše centralne oblasti, da eno in isto zadevo rešujejo različna ministrstva, ne da bi se med seboj posvetovala in ukrepala v medsebojnem sporazumu, naj služi sledeči primer: V Sloveniji in Dalmaciji se je zlasti po letu 1905 nakupilo veliko državnih vrednostnih papirjev največ s posredovanjem dunajske poštne hranice, ki je v tem pogledu nudila vse mogoče ugodnosti in zaračunavala najmanj pristojbine. Pod pritiskom države so vrhu tega morale sodnije vso gotovino mladoletnih sirot in varovancev naložiti v državnih

efektih. Vsi ti, ki so prostovoljno zaupali ali vsled nedeletnosti ozir. boleznili bili prisiljeni zaupati v sigurnost državnega dolga, so bili po prevratu globoko razočarani. Mesto da bi državna oblast v prvi vrsti štela te reveže, se je igrala in se igra še vedno z njih usodo. Le pogledimo, kaj se je v tem oziru vse doseglo. V Uradnem listu št. 62 od 13. marca 1919 je pozvalo finančno ministrstvo »razglasom št. 601 od 1. marca 1919 vse one, ki imajo državne obligacije hranjene pri bančnih zavodih v Nemški Avstriji, da naj nemudoma predložijo prošnje s potrebnimi dokumenti na Jadransko banko v Ljubljani, ki bo še v istem mesecu preskrbela prenos efektov v domovino. Kdor se je odzval temu pozivu, je bil neprijetno presenečen po dva in pol leta v decembru 1921, ko je v Uradnem listu št. 144 zahtevala takrat generalna direkcija državnih dolgov z ukazom št. 17.688/21, da se morajo vsi ti reveži zglasti pri njej in njej predložiti vse dokumente. Jadranska banka je res — čast in hvala ji — proti odškodnini 40 K vrnila dokumente strankam, da se je moglo zadostiti temu novemu pozivu. A glej ga spaka, v Uradnem listu št. 34 od 10. t. m. razglasa direkcija poštne hranilnice v Beogradu, da moramo najkasneje do 20. aprila t. l. poslati vse dokumente na poštno hranilnico v Sarajevu, ker potече rok za prenos teh reči že s 30. t. m. — Iz tega razglasa je jasno razvidno, da beograjska poštna hranilnica nima niti pojma o navedenem ukazu generalne direkcije državnih dolgov iz leta 1921 in da isto zadevo rešujete kar dve oblasti. Priporočali bi merodajnim faktorjem, da kažejo malo več brige in naklonjenosti za ljudske interese. Če pa se namerava s takim postopanjem vzbuditi pri ljudstvu zanimanje za bodoča posojila, smo mi družega mnenja.

— Vse za prosveto! V Ljubljani imamo tehniško srednjo šolo, edini zavod te vrste v Jugoslaviji. Na tem zavodu počiva pouk že cel prošli teden, ker ni premoga za kurjavo velikih dvoran na razpolago. — Na istem zavodu imajo tudi večje število »nastavnikov«, ki do včeraj, dne 14. aprila, še niso dobili izplačanih svojih prejemkov. — Najslabše pa se godi »honorarnim nastavnikom« na vseučilišču, ki že celo leto niso dobili za svoje pošteno delo niti vinarja! — Kaj naj rečemo k taki upravi? Izdatki za državne uslužbence se smatrajo po celem svetu kot nekaj samo po sebi umevnega, o čemur sploh ni debate. Samo pri nas se v proračunu črtajo stvari, ki morajo in morajo biti in brez katerih ni mogoče obstati. Če pojde v tem tonu dalje, ne bo preostalo drugega, kakor da bomo zahtevali, naj slovenski davkoplačevalci plačajo pošteno svoje davke, davkarje naj davek poberejo, finančna uprava za Slovenijo pa naj z nabranim denarjem razpolaga tako, da bodo predvsem pokrite naše potrebe, ostanek pa naj izroči Beogradu. Rednega poslovanja naše uprave pa vendar ne smemo motiti taki »inteligenci« ženj iz ministrstva prosvete, ki proglašajo, da je vse eno, če kdo absolvirata tehniško srednjo ali visoko šolo, ali pa »majstorski kurz« in ki v svoji benavosti še zahtevajo, da se taki »proglasi« pri nas — objavlja jo... Nič bolje ni na trgovski akademiji, čeprav sedi tam 5 radikalov.

— Avtomobilisti, pozor! Županstvo občine Ježica je dalo v soglasju z gradbenim ravnateljstvom v Ljubljani iz zdravstvenih in varstvenih razlogov ob vseh vhodih v občino opozorilne deske, iz katerih je razvidno, da je voznja z avtomobili skozi občino Ježico s hitrostjo nad 15 km na uro prepovedana.

— Zvišanje nekaterih telefonskih pristojbin. Ministrstvo je z odlokom št. 11.027 z dne 27. febr. 1923 zvišalo nekatere telefonske pristojbine pri inštalaciji in naročnino. Inštalacija velja za vse kategorije naročnikov 1200 Din, samo za naročnike, ki so naštetih pod točko 1. čl. 11 telef. pravilnika velja še nadalje 300 dinarjev. Naročnina za naročnike pod g (privatni stanovi itd.) se zviša od 500 na 720 Din. V krajih, kateri imajo več ko 10 naročnikov, se zviša naročnina za naročnike pod g od 400 na 500 Din. Za inštalacijo pomožne centrale, ki ima 1 do 3 sporedne zveze, se plača 250 Din; ako ima več ko 10 števil, pa 500 Din. Samc ob sebi je umevno, da je poleg tega zneska treba plačati tudi inštalacijsko pristojbino v znesku 1200 Din za vsako telefonsko napeljavo, ki spaja pomožno centralo s telefonsko centralo. Za inštalacijo sporednih aparatov, signalnih zvoncev in aparatov v okrepitve toka je plačati 200 Din. Naročnina za pomožno centralo do 3 števil (sporednih zvez) je 250 Din, od 4 do 10 števil 360 Din in čez 10 števil 500 Din. Vse navedene pristojbine bodo stopile v veljavo za do sedanje naročnike s 1. julijem t. l., z nove naročnike pa veljajo že od 1. marca tega leta.

— Prevzemanje in oddajanje službenih pošilk v širšem dostavnem okraju. Službene pošiljke od poštne pristojnih oblasti in uradov (župnih in občinskih)

skih uradov, orožništva, finančne straže, šolskih vodstev itd.), ki so v širšem dostavnem področju, t. j. v področju selskih pismonoš, morajo po novem pošt-nem pravilniku prevzemati selski pismonoše na svojih dostavnih obhodih oziroma poslovdje pomožnih pošt. — Službene pošiljke, ki se glase na poštne proste urade in oblasti v področju selskih pismonoš oziroma pomožnih pošt, morajo izročiti selski pismonoše na svojih dostavnih obhodih oziroma poslovdje pomožnih pošt vselej tistim usluž-bencem teh oblasti in uradov, ki so po prejemni knjigi za prevzemanje pošilk pooblašeni. Vsaka pošta ima ožje in širše dostavno področje. O razločku med njima smo pred par dnevi na tem mestu poročali.

— Krvava družinska drama v Som-boru. V Somboru je minoli četrtek zjutraj tamkajšnji posestnik in lesni trgovec Jak-ob Bechtold ustrelil svojega zeta dr. Ja-koba Schweisguta, ki ga je spraval s pijan-čevanjem in zanemarjanjem poslov v lesni kupčiji, ki sta jo vodila skupaj, na rob go-spodarskega propada. Bechtold je obstre-lil tudi svojo hčer, ženo dr. Schweisguta, nato pa se ustrelil v srce in bil takoj mrtev.

Samoumori v Severni Ameriki so leta 1922 zelo narasli. Število samo-morilecve tega leta znaša 13.530. Mladih ljudi med njimi je 900, medtem ko jih je bilo 1921 477. Eni pravijo, da je vzrok temu prezgodnja ženitev mladih ljudi, ki niso dosegli še 15. leta starosti. Drugi pa trdijo, da je to posledica prepovedi alkohola in sicer zato, ker se v Ameriki tembolj razpečavajo razni surogati za alkohol, ki uničujejo živce.

— >Prodiranje NRS na Dolenjskem. Iz Novega mesta nam pišejo: Da nas ne bo kdo imel za »proti-državne« element, moramo končno le poročati širši javnosti, da imamo tudi v Novem mestu »dr-žavotvorno« stranko — »radikalijo«. Novomeščani smo posebno ponosni na našo »radikalijo«, ne mor-da radi tega, da ima tukaj 14 »botrkov«, ampak ker je v tem času, po zaslugi »radikalije« mesto mnogo pridobilo na — »ugledu«. Le pomislite! Par tednov pred volitvami je naše mesto dobilo pokra-jinsko »Direkcijo« NRS za Dolenjsko, pod vodstvom našega domačina g. Tončka Podbevšek, ki je bil — menda — svoječasno »mali zmafek Napredek« v Ljubljani. Za časa volitev je bila ta »Direkcija« na-stanjena na Ljubljanski cesti, odkoder je bil nape-ljan »brezčilni brzojav« na vse strani bojnega po-zorišča. Prav pridno je pošiljal naš Tonček »afrir-ane« brzojavke v glavni stan o vsem gibanju so-vražnih čet, posebno »Marijinih devic« ni pozabil. V slučaju, da brzojav ni povsem dobro funkcio-niral, je prišel v poštev avto ali pa salonski voz. Po izgubljeni bitki pa je bilo vse osobje »Direkcije« »spendirano«. Naš Tonček, kot glavni tajnik, pa se je preselil v bolj tih in miren kraj — nad mlino, kjer bo ob 24-urnem času opeval »socialni program, ki ga je imela NRS že pred petdesetimi leti«. Pri tem pa ne bo pozabil na novomeščane, skliceval bo od časa do časa politične »shode«, na katerih bo imel globoko zamišljeno predavanje. Tema teh pre-davanj pa bo: socialni program NRS pred petdeseti-mi leti. Kot pesniku ne bomo tega šteli v zlo, če se fant »ureže« za kakih 10 let, kajti tak ljudje navadno vidijo v svojem »prerokskem duhu« vse že prej kakor sploh kaka stvar obstoja. Da pa je fant postrežljiv, je nas prepričal že v nedeljo 8. t. m. Steer bi novomeščane lahko smatral za zelo nehva-letne ljudi, ker kljub številnemu plakatiranju no-vomeških kuč, je radikalni shod posešlo samo, če vstejemo še samega g. tajnika, ozir. »enournega referenta« — 25 oseb, izmed katerih je bilo — »9 botrkov« radikalije. So ljudje, ki se čutijo zelo ožaljene, če se jih ne prosi za »botrkost«. Naš Ton-ček pa pozna take ljudi. Ker so naši penzionisti zelo hudi na demokrate, ki so jim dali mesto cu-krčka — breo, zato pa iščejo »cukrčka« pri Tonč-kovih firmi. Da pa bo NRS zrastle v mogočno drevo, ki ga bo naš Tonček — po njegovi izjavi — gradil na podlagi nedeljske »resolucije«, za katero je gla-sovala večina — reci in piši — 9 penzionistov, jamči nam njegova politična modrost s katero nas je kratkočasil cele četrte ure, jamčijo pa to tudi osebnosti, ki se zvirajo okrog Tončka, kakor n. pr. Šweiger, davčni sluga v pokoji, Bidrih, jetniški paznik v pokoji, Porapat, žel. in tem podobni po-litični velikani. K današnjemu poročilu »Jutranjih Novosti« o nedeljskem shodu NRS, ki je prav tako smešno, kakor je bilo četrturno »predavanje« g. tajnika — otroče — dostavljamo: Mi prav iskreno helimo, da tudi nadalje NRS »prodira« na Dolenj-skem tako kakor do zdaj, posebno pa še na ne-deljskem shodu.

— Urad Ljubljanskega velesejma naproša vsa kulturna, pevska in druga društva, stanovske or-ganizacije, športne klube itd., da prirede svoje kon-grese, koncerte, športne tekme itd. za čas letošnjega velesejma od 1. do 10. septembra ter da izvolijo to pismeno sporočiti uradu Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gospodarska cesta (Tivoli). Telefon Interurb. 140, oziroma poslati v prihodnjih dneh velesejmsko ravnanstvo v svrhu medsebojnega dogovora.

— Pevski zbor »Ferijskega Saveza« na dr-lavnem učiteljskem v Ljubljani namerava takoj po sklepu šolskega leta prirediti turnejo po Dalmaciji. Ta turneja je za naše bodoče učitelje brez dvoma kredno velikega pomena. Da pa bo to turnejo lahko udeleževati, priredi pevski zbor do konca šolskega leta dva do tri koncerte, katerih dohodki naj bi kri-li vsaj majhen del stroškov. V Ljubljani, ki je itak s koncerti preplavljena, bi vsak finančni efekt pri-reditve vzeli davki, luč in dvorana. Zato aranžira pevski zbor F. S. svoj prvi letošnji koncert v nede-

ljo 15. t. m. ob 5. popoldne v Zagorju ob Savi sdru-žbe z njim poučen ogled premogovnika, elektrarne itd. Spored koncerta obsega jugoslovanske umetne in narodne pesmi v mešanem in šenskem zboru pod vodstvom svojega neumornega pevovodje in vrlaga skladatelja g. prof. Emila Adamiča. Odhod vlaka iz Ljubljane ob 12. prihod v Ljubljano ob 9. svečer. Ker je pomen koncerta za nas bodoče vzgojitelje jugoslovanskega naroda velevažen, prosimo vse-stranskega živahnega poseta. — Pevski zbor F. S. državnega učiteljskega v Ljubljani.

— Navodila za izseljenje v Zedinjene države Amerike. Generalni izseljeniški komisariat javlja sledeče: Vsa oblastva, ki so pristojna za izdajanje potnih listov v prekomorske kraje, so pozvana, da ne sprejemajo prošnji za izseljenje v Zedinjene države Amerike, ker je že veliko število potnih listov izdanih in vidiranih, a ne porabljenih in ker je vloženih pri poedinih političnih oblastvih in pri generalnem izseljeniškem komisariatu okoli pet do šest tisoč prošnji, ki čakajo na rešitev. Iz tega razloga, še bolj pa zaradi nameravanega znižanja izseljeniškega kontingenta od 6.426, na 890 letno za našo kraljevino, je malo verjetno, da bi se mogle vpoštevati novo vlozene prošnje za potne liste. Priseljevalni generalni komisariat Ze-dinjenih držav Amerike je ukrenil vse potrebno, da se ne priseli ni ena oseba preko dovoljenega števila. Organi ameriškega priseljeniškega komisa-rijata so zelo natančni in vračajo brez usmiljenja neupravičene priseljece. Opozarjajo se izseljenci, da ne nasedajo obetanju raznih agentov in posre-dovalcev, ker bi sicer imeli ogromne stroške brez vsakega uspeha. Prizadeti naj se čuvajo tudi pred sleparji in ponarejaleci izseljeniških potnih listov. Nedavno je bila zasačena družba več oseb, ki se je bavila s falsificiranjem izseljeniških potnih li-stov in je ogoljufala lahkoverne ljudi za velike svote, ker ni prišel niti en izseljenec do svojega cilja.

— Iz kraljevine SHS je izgnan že večkrat ka-znovani trgovski sodnik dne 2. julija 1877 v Pi-ranu rojeni Franc Vidman, kateri je bil aretiran in obsojen zaradi žepne tatvine, izvršene 30. no-vembra 1922 na Andrejevem sejmu v Celju. Iz-ročili so ga italijanski oblasti v Postojnini.

— Opozarjamo na naznanilo ljubljanske ples-karske in črkosilarske trdnice Brata Eberl v oglasnem delu današnjega lista.

— Čevlje kupujte od domačih tovaren tvrdke Peter Kozina z znakom Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljub-ljana, Breg šte. 20, ter Aleksandrova ce-sta šte. 1.

3322

Po dr. M. Opekovi najnovejši knjigi

„Velika skrivnost“

— sedemnajst govorov o zakonu —

pridno posegajo ne le duhovniki, marveč tudi in-teligenčni laiki krogi. Zeleti pa je, da pride čimprej v vsako našo boljšo hišo. Naročite jo v PRODAJALNI K. T. D., prej NIMAN, v Ljubljani, za 16 (po pošti 17 in pol) Din. — Na razpolago so tudi še vse druge publikacije istega avtorja po sledečih cenah: »BREZ VERE« 5 (po pošti 6 in pol) Din. — »ZA RESNICO« 8 (po pošti 9 in pol) Din. — »O DVEH GREHNI« 10 (po pošti 11 in pol) Din. — »ZACETEK IN KONEC« 14 (po pošti 15 in pol) Din.

Raznoterosti.

r Dunajska univerza se deli v židovsko in arijsko. Nekateri profesorji in docentje dunajske zdravniške fakultete so naznanili v razglasu, da imajo pristop k njih pre-da-vanjem le slušatelji nežidje. Društvo židov-skih zdravnikov je nato sklenilo, pozvati židovske profesorje, naj dovolijo vpisovanje k svojim predavanjem samo židom. In tako je dunajska univerza razdeljena v arijsko in židovsko vsučilišče.

r Da bi mogli slepci čitati. Vojnih slepcev je na Francoskem 2253, v Belgiji 93, v Ameriki 300, na Angleškem 1714, na Laškem 1200, na Rumunskem 400, v Jugo-slaviji 487 itd. W. N. Cromwell, ameriški pravdnik kot predsednik ameriškega pomož-nega odbora za vojne slepce, je ustanovil v Parizu veliko tiskarno, ki bo tiskala in brez-plačno razdajala časopise in knjige vojnim slep-cem in sicer brez razlike na njih na-rodnost.

r Zedinjene države zdajajo narodno sve-tišče. Washington ima biti okrašen s kate-dralo, ki se bo po svoji lepoti merila z naj-slavnejšimi božjimi hrami v Evropi. Srednji zvonik se ima dvigati nad Washingtonov spomenik ter »pričati o idealih Amerike«. Za to veličastno stavbo potrebn denar se je nabral v Ameriki in sicer v znesku 10 miljo-nov dolarjev, a arhitekt, ki je napravil na-črt, je Anglež George Bodley, ki mu je smrt preprečila izvršiti delo. Svetišče bo 166 m dolgo ter 45 m široko. Glavni zvonik bo visok 66 m, druga dva zvonika spredaj v pročelju pa po 58 m. Postavljena bode apsi-da, dasi že ta sama žari ponoči na gozdni višini, na katero je postavljena, v magični razsvetljavi obratno skritih reflektorjev. Ko bode dozidan mogočn srednji zvonik, ki se bo dvigal 230 m nad mestom Washingto-nom, bo svetišče ponos prestolice prostrane države.

r Aparat, ki kaže petroleje v vsaki zem-ski globokini, je izumel katoliški duhovnik Pierre Estines, prof. na univerzi v Toulonse. Na temelju študija radioaktivnih kovin je prišel po 12 letih do tega, da je izumel pri-pravo, s katere uporabo se daje najti petro-lejevi viri, če so še tako globoki v zemskem osrčju. Aparat deluje najbolje, ko je zemlja

hladna, torej med 2. in 7. uro zjutraj. Is-umitelj pravi, da aparata ne proda, niti ne izda tajnosti svojega izuma, pač pa je pri-pravljen izročiti izum francoski vladi v uporabo.

r Čudeži telegrafije brez žice. Iz Lon-dona poročajo: 77 letni stari, ki je bil gluh že od četrtega leta, zopet sliši z uporabo brezžičnega brzojava. Tudi mlad trinajst-letni deček, gluh od rojstva, je slišal prvič v svojem življenju človeško govorico in glasbo. Dokaz za to je podal Marconi House. Neki zdravnik je pripeljal s seboj dva dečka, ki sta bila gluha od rojstva in tretje-ga otroka, ki je prišel ob sluh v šestem letu zaradi vnetja možganske mreže. Navzoči svedoki so se prepričali, da sta dva gluho-noma otroka dobro slišala človeški glas. Tretji otrok pa je žal, slišal le slabo šele-stenje v nšesih. Dr. Harsley izjavlja, da je ta poizkus jako izpodbojajoč in da bo na-daljeval s poizkusi, da bi tudi gluho-nomi otroci mogli veseliti se vtisov, ki jih doslej niso poznali, ali so prišli ob nje po nesreči.

r Pomanjkanje katoliških duhovnikov na Češkem bo v bližnji bodočnosti postalo občutljivo, ker študira danes na Češkem, Moravskem in Šleškem v vseh šestih seme-niščih vsega vkup (razen tujecev) 252 bogoslovcev, od katerih je 121 Čehov ter 131 Nemcev. Posamezna semenišča imajo: Praga 37 bogoslovcev (med njimi 23 Nemcev), Kraljev Gradec 17 (5 Nemcev), Budejovice 14 (11 Nemcev), Litomerice 41 (37 Nemcev), Brno 50 (16 Nemcev), Olomuc 80 (29 Nemcev), Vidnava pa 13 (10 Nemcev).

r Prepovedane alkoholne pijače na Turškem. Iz Carigrada poročajo listom: Od 4. aprila nadalje je vsaka oseba, ki jo za-sačijo, da uživa alkoholne pijače (inozemci niso izzeti), kaznovana na ta način, da jih dobi 30 s palico po zadnji plati. Trgovci, ki prodajajo alkoholne pijače, morajo plačati 50 turških funtov globe za vsak posamezen slučaj. Turška oblast je inozemce pozvala, naj prijavijo množino svojih alkoholnih za-log in jim je dala trimesečni rok, da morejo zaloge izvoziti iz turške dežele. Ako ne bodo tega izvršili, bodo vse njih zaloge uničene. Inozemskih vojaških oseb se ta odredba ne tiče.

r Lakota v ruski deželi. Zaradi raznih ovir, ki so poslabšale situacijo v pokrajinah, v katerih trpi ljudstvo lakoto, so sklenile inozemske organizacije, da bodo podaljšale svoje pomožno delovanje za tri mesece ter ostanejo na Ruskem do same žetve. Kakor poročajo listi, dosegajo prispevki v prehrano prebivalstva, ki ga med njim razpečava Ara, v dveh mesecih znesek 90.000 dolarjev. K tej vsoti je prispevala sovjetska vlada 60 odstotkov. Vso hvalo zaslužijo one inozem-ske organizacije, ki pošiljajo ruskim kme-tom v dar gospodarsko orodje, da jim bo lažje obdelati prostrana polja.

r Deseturna delovna doba na Ruskem. Iz Revala poročajo: Sovjetski narodni komi-sariat je izdal odlok, s katerim je uvedena deseturna delovna doba v zavodih in tvornicah, ki so pod nadzorstvom rdeče armade. Z istim odlokom je izšel ukaz sovjetske vla-de, da se zapre 78 državnih podjetij. In tako je prišlo do 64.000 kvalificiranih delav-cov ob zaslužek. Delavci bodo dobivali četr-tinko prejšnjih mezd državne podpore, do-kljer ne bodo sprejeti v drugih državnih pod-jetjih.

Gospodarstvo.

Poslovanje upravnega odbora Ljublj. velesejma v letu 1922.

1. Organizacija. Organizacije velesejmskih prireditelj so sila različne in je nemogoče generalno govoriti o njih. Lega dežele, industrijska in obrtniška struktura, kakor tudi trgovske navade imajo velikanski vpliv na velesemenj do-tične države in ga vsled tega predstavljajo tudi povsod drugače. K temu pridejo še nadaljni fak-torji kot karakter, starost in pa seveda finančijel-na situacija vsakega posameznega sejma.

Uprava Ljubljanskega velesejma je poizku-šala svojo organizacijo v letu 1922 dosti izbolj-šati, kar se ji je deloma tudi posrečilo, a ne sa-mo interno organizacijo, temveč tudi eksterno. Tako na primer je bilo na sejmju v letu 1921 za-stopanih samo 24 inozemskih firm, medtem ko v letu 1922 150. Pri tem se je moralo seveda zelo paziti, da se aktivira v prvem redu samo one inozemske tvrdke, katere proizvajajo produkte, kateri se v naši državi ali sploh še ne, ali pa v nezadostni meri producirajo in jih je treba uv-ažati. Na podlagi podatkov Zveze industrijecev v Ljubljani, se je sestavil seznam produktov, katere še uvažamo iz inozemstva in s tem seznamom je aktiviral razstavne tvrdke direktno sejmski urad, ali pa njihovi zastopniki v Češkoslovaški, Avstriji, Nemčiji in Italiji. Posebno zadovoljne z letošnjim velesejmom so bile italijanske firme, katerih za-stopniki so odkrito priznali, da na tržaškem sej-mu nima smisla razstaviti v trgovsko mrtvem me-stu. Letošnja naloga sejmske uprave pa je pri-tegniti ožje k razstavitvi zlasti Srbijo, katera še vedno ne kaže zaželjenega interesa. Iz inozemstva pa pridejo v poštev Švica, Angleška, Belgija, Ho-landska, Poljska, Francija, Madžarska, Rumunija, Grčija in Amerika. Z ozirom na obisk pa se bo moralo pritegniti posebno kupce iz Orienta.

Najemnine za prostor za leto 1922 so se ne-koliko povišale in sicer je prišel prvi prostor, to je v notranjosti paviljona na K 600.— m² (v letu

1921 pa K 500.—), drugi prostor ob zunanji stenah paviljonov K 500.— (v letu 1921 pa K 800.—), tretji in četrti prostor na prostem K 200.— (v letu 1921 pa K 100.—). Stanovanjski urad je letos zopet dobro funkcioniral in so hotelirji tako kot lansko leto popolnoma prepustili tujske sobe imenovanemu uradu, poleg tega pa se je tudi privatnih sob zelo veliko ponudilo in deloma tudi uporabilo. Sejmski urad se je trudil, da se za čas velesejma posebno pazi na to, da se v restavracijah tujecev ne zaračunajo višje cene kot običajno. Pripomniti moram, da se je letošnja sejm-ska restavracija v najemu od gg. restavraterev Dolinčar tako dobro obnesla in so bili gostje za-dovoljni s cenami dobrih jedil in pijač.

Uprava Ljubljanskega velesejma se je po-sebno potrudila pridobiti si od železniškega mini-sterstva kakor tudi Obratnega ravnanstva južne železnice ugodnosti polovičnih voženj za osebni in blagovni promet. To se ji je pa le deloma po-srečilo, ker se polovična vožnja na brzovlakih kljub večkratnim pismenim in ustnim proš-njam ter intervencijam ni dovolila, akoravno so to češke železnice za Ljubljanski velesemenj pri-volile. Letos se je izkazala potreba, da bo treba zaprositi za polovično vožnjo razne paroplovne družbe v naši državi kakor tudi izven nje.

Razni pododseki urada Ljubljanskega vele-sejma so funkcionirali prilično dobro. Ogromna dela je imel letos spedijski oddelček. Vseled ve-likega naloga blaga v kratkem roku je spedijska firma delo komaj zmogla. Posebno pridnim in poštvovalnim se je letos izkazalo novinarstvo. Konstatirati moram na tem mestu z veseljem in zahvalo, da je ljubljansko časnikarstvo direktno v idealnem načinu služilo reklam Ljubljanskega velesejma in s tem dokazalo, da velesemenj sploh ne bi mogel tako dobro uspeti brez njihove pomoči. Bolj indiferentno pa se je izkazalo srbsko in hrvatsko časopisje. Zelo ugodno so pisali o Ljubljanskem velesejmu tudi inozemski časopi-si: v Avstriji, Nemčiji, Franciji, Angleški, Češkoslovaški in tudi — Italiji.

2. Stavba. Lanskoletni prostor v obsegu 25.000 m² se je izkazal veliko premajhnim in nam je vsled tega na našo prošnjo Mestna občina pre-pustila še nadaljni prostor na sosedni strani Let-termannovega dvoreda. Ta prostor smo izrabili samo s 15.000 m², katerega pa je bilo treba kana-lizirati in nasipavati deloma z dva metra debelo plastjo. Na tem prostoru sta se zgradila dva ve-lika razstavna paviljona »K« za K 840.280.— in »L« za K 699.000.—, sejmska restavracija za kron 710.210.— kakor tudi majhen paviljon za vino-toče za K 102.651.—. Sezidala se je pa tudi majh-na stavba iz opeke, namenjena onemu močvju kr-policije, ki čez vse leto stražijo sejmišče, katera se pa vsled vlažnosti ni zamogla uporabiti. Na novo je seveda treba bilo postaviti tudi ograjo, razne dekoracije, stebre za zastave, strnišča i. d. katera dela so znatno nadkrili lanskoletne cene tako, da znaša letošnja skupna vsota približno K 4.800.000.—.

8. Splošni obisk. II. Ljubljanski vele-semenj se je letos moral boriti z nepregledno več-jimi težkočami kot lansko leto, rekel bi skoraj s težkočami, katere se sploh še morejo staviti ka-ki velesejmski prireditvi. Polagano stopnjevanje dinarja na tujih borzah je napotilo kupca do naj-opreznijejšega kupovanja blaga, kalkulirali so s kasnejšim padanjem cen. Katastrofalne prometne razmere na inozemskih še bolj pa na naših želez-nicah tudi niso ugodno vplivale na mnenje na inozemce, katerih marsikdo je svoje razstavno bla-go odposlal na velesemenj po štiri in še več me-secev pred otvoritvijo. Nekaj tega blaga pa je še dohajalo na velesemenj en mesec po njegovem zaključku. Razstavljalci so postali najbolj malo-dušni vsled trajno slabega vremena, katero se je pričelo že 25. avgusta. Obisk s strani kupcev je bil vendar isti, ker njih ne ovirajo elementarne težkoče, marveč gredo za svojim poslom čez vse zapreke. Manjkalo je pač letos gledalcev, kar pa pomeni samo materijelno škodo sejmskih blaga-jen. Organizacija velesejma se izpopolnjuje od le-ta do leta. Priznati pa se mora, da se je uprava velesejma pri odstranjenju letošnjih težkih zaprek ogromno naučila glede organizacije za v bodoče. K II. velesejmski prireditvi se je prijavilo 750 tvrdk, od teh se je zamoglo upoštevati in dodeliti prostor le 606 tvrdkam in sicer slovenskim 401, hrvatskim in srbskim 196, češkim 59, nemško-avstrijskim 33, nemškim 30, italijanskim 18, bel-gijskim 10, madžarskim 3, francoskim 2, švica-rskim 2, holandskim 1, ameriškimi 1. Vseled le-tošnjega zelo opaženega pomanjkanja razstavljal-cev lesne industrije slika o jugoslovanski produk-ciji ni bila popolna. Razstavnega prostora je bilo v letu 1922 oddanega 8.313 m² (L 1921 6.808), torej za eno tretjino več kot v letu 1921. Privatnih paviljonov je bilo na sejmišču letos 55. Obisko-valec je bilo letos kljub slabemu vremenu samo nekaj manj kot lansko leto, izkazal se je pa večji interes od strani konsumentov iz južnih krajev naše države, kakor tudi trgovcev iz inozemstva. Po podatkih, katere brani urad Ljubljanskega velesejma, so bile zastopane po trgovcih na vele-sejmu Stara Srbija, Bosna in Hercegovina, Crna gora, Albanija, Banat, Bačka, Baranj, nadalje Bul-garija, Grška, Rumunija, Madžarska, Egipt, Turčija (Konstantinopol), Francija, Angleška, Italija, Češkoslovaška, Nemčija, Avstrija, Holandska, Šved-ska in Norveška. Opazil se je letos nedvomno ve-lik razvoj velesejmskih prireditelj. Upam, da Ljubljana ne bo samo eno največjih tržišč za Ju-goslavijo in Srednjo Evropo, marveč največjega pomena za importno in eksportno trgovino cele Evrope, Male Azije in Severne Afrike. Po izreku Nemcev je baše Ljubljana vrata na Balkan v Orient.

Stroški za letošnji reklamo tako se ak-tivizirajo razstavljalcev kakor tudi obisk s strani kup-

cev so nadkrili lanskoletna, to pa iz vzroka, da se je letos delalo veliko obsežnejšo reklamo in so bili tiskarski stroški še izdatno višji kot v letu 1921. Posebno draga reklama v naši državi je v krajih, kjer so prebivalstvu sejmi in njihov pomen še neznan in se mora konsumente individualno obdelovati in pa v inozemstvu, kjer je potrebna organizacija stalnih zastopnikov oziroma ekspozitur v svrhu medsebojnih pismenih in ustnih informacij s sejmskim uradom, kakor tudi akviriranje inozemskih razstavnih tvež. Žal pa moram priznati, da se velik del naših pridobitvenih krogov še ni v svesti pravega pomena velesejskih prireditvev in se je tudi premalo upošteval. Pomen velesejma trpi pri nas, ker gre razstavljalec iz vidika hipnega velikega dobička na sejmskem prostoru, mesto da bi šel iz stališča reklame in pridobitve novih trgovskih zvez. Šele na podlagi že prošlega sejma se zamore delati obsežnejše kupčije, kar pa seveda mora sejmska uprava prepustiti agiliti in zmoglosti vsaki posamezni tvež. Razsoden in resen producent in trgovec morata iti s stališča, da se bo valed sedanjih povojnih nerednih razmer takozvano ribarjenje v kalnem kmalu prenehalo in bodo kasneje prišle za trgovino v poštev le one realne tvežke, ki bodo zamogle stopiti v oster konkurenčni boj s tu- in inozemstvom. Največ uspešnega delovanja bo prisojeno onemu, ki bo zamogel izkazati kar največ starih in dobrih trgovskih zvez s konsumentom. Priliko pridobitve teh zvez pa mu nudijo sedaj velesejmi.

Velike težkoče dela tehničnemu odseku uprave Ljubljanskega velesejma vsako leto dodelitev prostorov. Na eni strani se želi, da bi ostale tvežke skupno v branshah, na drugi strani se zopet izražajo želje, naj se jih porazdeli vsled konkurence ali pa si želijo prostorov na vogalu. Žal je tehnično izključeno porazdeliti razstavljalec, da je vsakemu ugodno želji, vendar pa povdarjam, da so vsi prostori enako dobri. Pritožba letošnje tekstilne in kemične industrije, da naj se jih prihodnje leto dodeli raje v enega paviljonov pri vzhodu se mi zdi upravičena, ker so ravno ti predmeti prvič ponajveč domačega izvora in drugič iskani od kupcev.

Oprema prostorov je bila pri nekaterih tvežkah jako slaba. V splošnem pa se je opazilo že veliko več okusa kot prihodnje L. velesejske prireditve. Ravnotako je neobhodno potrebno, da je v vsaki koji stalen zastopnik tvežke, ker se letos v nekaterih slučajih ni zgodilo.

4. Potek sejma. II. Ljubljanski velesemenj se je s svečanostjo otvoril dne 2. septembra ob desetih dopoldne pod protektoratom gospoda ministra za trgovino in industrijo Osmana Vilovića. Na otvoritveni večer se je vršila slavnostna predstava v operi, na predvečer otvoritve slavnostni obed pri gospodu častnom predsedniku ministru Ivan Hribarju, kakor tudi dne 2. ob desetih zvečer banket Mestne občine Ljubljanske. Vse te prireditve so ugodno vplivale na naše visoke goste, vendar se je pa opazilo v primeri z drugimi velesejmi letos še vedno premalo reprezentance. Ne nameravam tukaj o tem govoriti naprej, vendar pa preidem na to zadevo nazaj, čim se bo velesemenj finančno opomogel. Novost na velesejmu je bila letos tudi predvajanje reklamnega industrijskega filma, katerega je zadovoljivo izvedel gospod Bešter.

V zvezi z Ljubljanskim velesejmom se je v istem času vršila tudi historična razstava slovenskega slikarstva, ki je bila velikega kulturnega in vzgojnega pomena in Letno gledališče v hotelu Tivoli, namenjeno v zabavo posetnikom velesejma.

JUGOSLAVENSKA BANKA D. D. ZAGREB.

Dne 31. marca t. l. se je vršil XIV. redni občni zbor tega zavoda prikrat v Zagrebu, po prenosu glavne centrale iz Osijeka. Občni zbor je vzel na znanje predloženo mu poročilo ravateljstva o poslovanju preteklega leta in je odobril zaključne račune ter priznal predložene mu predloge glede razdelitve čistega dobička. Po tem zaključku je izločeno iz dobička K 2.000.000 za dotiranje rezerve in za dotiranje pokojninskega fonda K 2.000.000. Dividenda je odrejena z 11% ter se kupon št. 14 vnovčuje z Din 11.— (lansko leto Din 10.—) po delnici in to počeniš od 3. aprila t. l. pri vseh blagajnah zavoda. Ostanek kron 2.391.898.32, kateri preostaja po razdelitvi čistega dobička, se prenese na novi račun.

Iz bilance posnemamo sledeče postavke:

a) aktivne: gotovina (z devizami in valutami) K 134.515.814.07, menice kron 182.336.574.80, vrednostni papirji kron 147.964.658.40, dolžniki (vključivši lombardna posojila in razne aktivne) kron 1.310.174.196.14, lastne nepremičnine kron 41.010.645.27.

b) pasive: delniška glavnica kron 200.000.000, rezerve kron 52.024.018.20, katere se z gornjim dodatkom povišajo na kron 54.024.018.20, pokojninski fond kron 5.698.566.80 (povišuje se z dotacijo na kron 7.698.566.80), vložki kron 591.405.627.08, upniki kron 935.143.662.08. Čisti dobiček je znašal kron 30.162.511.44. Ves promet je znašal 152 milijard kron (za 37 milijard kron več od prometa v leta 1921). Poslovanja vseh panog so se v prometu znatno zvišala. Sorazmerno s prošlim letom se je stanje vložkov posebno zvišalo (za 136 milijonov kron). Tudi poročilo ravateljstva pravi, da so podružnice, kakor tudi njim afilirana podjetja dosegla kljub težkim gospodarskim razmeram v prošlem letu rezultata, ki zadovoljujejo.

Poslovno poročilo in zaključni računi banke se pošljejo na zahtevo interesentom.

g Zltni trg. Na novosadski produkti borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 450 do 452.50 Din, ječmen 310 Din, oves 291.25—295.50 Din, koruza 252.50 Din, beli fižol 465 dinarjev, pšenična moka št. 00 662 Din, št. 0 675 Din, št. 2 635 Din, št. 5 600—612.50 Din, mekinje 155—160. — Tendence mirna.

g Čekovni promet pri čekovnih zavodih v Zagrebu in Ljubljani ter pri poštni hranilnici v Sarajevu izkazuje za mesec marec sledeči rezultat: Vlog je bilo 274.990 s prometom od 978.616.700 Din; izplačil je bilo 141.783 s prometom od 966.836.006 Din. Od tega odpade na klirinški promet 10.386 manipulacij v iznosu 204.399.076 Din. — Novih računov je bilo priglavljenih 164, a odplačanih 16; število imejiteljev čekovnih računov je bilo koncem marca 8.658. Stanje imovine pa koncem marca 204.798.575 dinarjev.

g Cena živini v Sloveniji je bila zadnje dni približno sledeča: par dobrih konj 25.000 Din in več; voli I a (za kilogram žive teže) 14.50—16 Din; II a 12.50—14.50 Din, krave za klanje 7.50 Din; mladi 4—6 tednov stari preišči par 1000 Din. V kratkem času so poskočile cene za 100 odstotkov.

g Cene živini v Italiji so bile zadnje dni sledeče: voli I a 415—430 lir, II a 300—360 lir, III a 220—250 lir, krave I a 370—390 lir, II a 270—290 lir, III a 190—210 lir, teleta za rejo 470—520 lir (za 100 kg).

g Cena masli notira v Banatu 3900—4000 Din za 100 kg.

g Draginja na Dunaju. Na Dunaju je meso nedavno prekoračilo najvišjo ceno. Svinjetina in teletina je po 50.000 K kilogram, boljša govedina po 40.000 K kilogram, slabša pa po 30.000 K kilogram. — Da so revnejši ljudski sloji ob taki bajni draginji dan za dnem brez mesa, si vsakdo lahko misli.

g Dobava olja in masli. V pisarni uprave smodnišnice v Kamniku se vrši dne 30. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne ofitralna licitacija glede dobave 600 kg strojnega olja, 150 kg strojne masli in 50 kg tovtovne strojne masli. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava volnenih mazilnih blazin in stenjev. Pri ravateljstvu državnih železnic v Subotici se vrši dne 28. aprila t. l. ofitralna licitacija glede dobave 4600 volnenih mazilnih blazin in 200 kg volnena stena. Predmetni oglas v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Velesej v Parizu. V Parizu se vrši letos velesej od 10. do 25. maja. Informacije o potovanju, bivanju v Parizu, kakor tudi glede sejma daje: Comité de la Foire de Paris, — Paris-8, Place de la Bourse. Prijavnice dobijo interesi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

g Koliko kovin so dali lansko leto češkoslovaški rudniki. Kakor se da posneti iz »Tribune«, so dobili češkoslovaški lani iz svojih rudnikov približno 800 kg zlata, ki je vredno skoraj 6.900.000 Kč, od te množine 200 kg v zasebnem rudniku v Roudni ter 100 kg v državnem rudniku v Štavnici. Srebra so dobili v Pšibramu 25.000 kg, v Štavnici in Kremnici 3000 kg. Svinca so nakopali v Pšibramu 200 vagonov ter v Štavnici in Kremnici okoli 20 vagonov. V Pšibramu je bilo zaposlenih 1750 delavcev, ki so nakopali kovin v vrednosti 30 milijonov Kč. V Kremnici in Štavnici je množina pridobljenega kovinskega materiala precej manjša, dasi je tam delalo skoraj 1600 rudarjev.

g Steklarski in tekstilni zavodi iz Češkoslovaške v Avstriji. Zadnje dni se v dunajskih industrijskih krogih širila govorica, da je neka moravsko-ostavska skupina industrialcev napravila ponudbo generalnemu ravateljstvu državnih industrijskih podjetij za Wöllersdorf. Koliko je na tem resnice, se še ne more trditi. Toliko pa je gotovo, da pride v bližnji bodočnosti ponudba neke češkoslovaške skupine industrialcev, ker je splošno znano, da se cela panoga češke industrije, zlasti steklarska in pa tekstilna industrija zanima za preložitve svojih zavodov v Avstrijo ter ima Wöllersdorfski načrt zanje jako aktualen pomen.

Iz Ljubljanske obč. uprave.

Iz seje direktorija mestnega dohodarstvenega urada. Pod vodstvom župana dr. Periča je sklenil direktorij mestnega dohodarstvenega urada v svoji seji dne 13. aprila 1923 sledeče sklepe: Za časna preglednika sta bila imenovana časna vezbenika Jakob Mesojednik in Ignacij Krištof, za stalna preglednika stalna nadpaznika Ivan Bulovec in Ivan Benedit in za stalna prejemnika stalna preglednika Vladimir Kabaj in Janurij Detela. Dalje je direktorij sklenil dohodarstvenim uslužbencem precej nabaviti lično službeno obleko: trpežno pelerino in nove službene čepice kakor tudi nabavo novih uniform, katerih izdelava se bo razpisala.

Pragmatika uslužbencev dohodarstvenega urada. Klub Zveze delovnega ljudstva je izvedel o željah uslužbencev dohodarstvenega urada obsežne poizvedbe, ki so dne 12. t. m. že tako čaleč dozorele, da bi bil lahko direktorij sklepal o predlogih, ki naj bi se predlagali občinskemu svetu glede na premembo njihove pragmatike. Ker so pa sklenili uslužbenci dohodarstvenega urada na svojem shodu dne 13. aprila 1923, koterega so se za klub zveze delovnega

ljudstva udeležili obč. svetovalci Jeglič, dr. Lemež in Moškerc, naj bi se sprejela njihova pragmatika istočasno s pragmatiko magistratnih uslužbencev, je storil direktorij dohodarstvenega urada na predlog obč. svet. Moškerc a soglasno sledeči sklep: Ker je treba urediti službeno razmerje mestnih uslužbencev enotno, zato sklene direktorij mestnega dohodarstvenega urada, da se bo razpravljala službena pragmatika dohodarstvenih uslužbencev istočasno s pragmatiko ostalih mestnih uslužbencev.

Ljubljanske novice.

Ij Organizacija javnih nameščencev somišljenikov SLS je imela svoj tretji redni občni zbor dne 7. t. m. ob 20. uri zvečer v spodnjih prostorih Konzumnega društva v Ljubljani. Iz poročil funkcionarjev posnemamo sledeče: Po pozdravu in poročilu predsednika je podal tajnik statistiko delovanja odbora v preteklem letu. Odbor je imel 19 sej. Pristopilo je od zadnjega občnega zbora 89 članov. Od početka organizacije so umrli 4 člani. Včlanjenih je bilo do občnega zbora 251 članov in sicer iz cele Slovenije. Mnogo naših somišljenikov še ni prijavilo pristopa ter jih vabimo, da vpošljejo jim poslano pristopnico. Iz poročila blagajnika je razvidno, da znaša društveno premaženje koncem marca 1923 5516 kron 68 v. Po predlogu pregledalcev računov se je dal staremu odboru absolutorij in izrekla zahvala za požrtvovalno delo kljub težkočam, ki jih je bilo treba odstraniti. Občni zbor je soglasno sklenil letno članarino povisati na kron 24. Ob tej priliki prosimo naše člane, da vzamejo to na znanje ter razliko med novo in prejšnjo članarino (3 Din) čim prej vplačajo. Pri volitvah je bil sprejet soglasno predlog, da se zopet izvoli ves stari odbor. Pri slučajnostih je bil sprejet predlog, da naj se vrše na članskih sestankih ob sobotah zvečer tudi redna kratka predavanja po raznih v organizaciji včlanjenih strokovnjakov, obenem se je tudi sklenilo, da se z vso vsemu podpira snujoča se »Strokovna zveza javnih nameščencev«, katere pripravljalni odbor deluje v prostorih »Jugoslovanske strokovne zveze« v Ljubljani, Stari trg 2/I. — Odbor.

Ij Ata »Narode« in finance. Ko so ata včeraj vstali, počasi in težko, ker so še bolelni in imajo še vedno težko sapo, so šli najprej k oknu trkat na barometer, če bo vreme. Potem so se vsedli za mizo in so pozvonili. Ko so dobili, kar so želeli, so začeli brati. Brali so dolgo, dolgo. Po branju so pa sklenili, da bodo začeli delati za državo. Pa so začeli. Najprej so nekoliko zadremali. Dremali so tako dolgo, da se jim je vsedla na glavo sitna muha. Jezni in razjarjeni nad motenjem javnega reda in miru na njihovi glavi so ata muho pregnali in jo preganjali tako dolgo, da je muha sedla na strop. Potem sta se pa gledala, ata in muha. V tem trenutku so se ata spomnili, da imajo v Ameriki čisto drugačne muhe kakor so naše. Če se ameriška muha človeku na glavo spusti, človeka piči in človek zaspi. Taka muha je nekaj vredna, ne pa taka naša, ki človeku še spati ne da. Take ameriške muhe bi morala pri nas zarediti naša država. To bi bilo neizmerne koristi za državo in za vse atate. Le pomislite, koliko bi država lahko prihranila na stroških za morfij in za veronal in integral in kakor se že vsa tista omedlena ropotija imenuje, ki države nič ne velja, nas pa silen denar, človek pa vseeno ne zaspi, če ga bode in trga in pika. Če bi človeku kar tako muho na glavo dejali kakor pijavko na stegno, pa bi spal in spal. Potem bi se tudi valuta znatno izboljšala. Vsak pošten človek rad spi, vsaj do devetih ali desetih dopoldne. Ker je pa poštenih ljudi veliko na svetu, bi naše muhe kupovali kar na vagon. Wer waggont, gewinnt! In v državo bi prišlo več dolarjev kot takih navadnih muh, klerikalnih. Pa pri volitvah, le pomislite! Dan pred volitvami bi takih muh človek spustil kar cele roje nad klerikalce, ja, diese verdammten Klerikaltzen, pa bi vsi zaspali kot polh po zimi, mi pa, wir Naprednjaken, bi pa volili. Še dr. Zerjav bi zaspal, da bi vsaj enkrat mir dal. Škoda, škoda, da dr. Eleiweisa ni več, Gott hab' ihn selig! Tako so ata premišljevali ves dan o ameriških muhah in o valut, ki bi jo muhe čisto lahko dvignile, če ne bi bilo teh klerikalcev, ki jih nalašč odganjajo, samo da bi propadla država. Pa ne bo propadla, ker jo bodo že ata držali in varovali, ja. Nato so se ata lepo zavili in jo počasi rezali zum »Maček« tam za vodo na težko delo za državo in narodni blagor.

Ij Presveta frančiškanska župnijska naznanja, da se vrši predavanje v torek 17. t. m. ob 8. uri. Predava g. prof. Rožman. Tema: Slovenska Straža. Po predavanju občni zbor podružnice Slovenske straže. Udeležite se!

Ij »Ljubljana«. V ponedeljek, 16. t. m. ob 8. v društveni sobi zelo važen sestanek vseh pevki in pevcev. Pridite prav vai!

Ij Skioptično predavanje v Križankah bo jutri zvečer točno ob 8. uri. Predava gospod ravnatelj

dr. Mantuan o »Pomenu najnovejših odkritij v Egiptu«. Na to veleslanljivo predavanje, ki se vrši v društveni dvorani v novih opozarjamo.

Ij Krekova presveta priredi danes ob pol 6. popoldne predavanje. Predaval bo magr. V. Šleska. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Akad. soc. ped. krošek priredi v ponedeljek 16. t. m. ob 8. uri zvečer na moškem učiteljskem sestanku s sledečim vsporedom: 1. Umetnost in vzgoja (referira tov. Čibej Franjo); 2. porazgovor. Člani kroška, kakor tudi druga inteligenca vladno vabljani!

Ij Trboveljski premog in drva ima stalno v zalogi vsako množino Družba Mirja, Ljubljana Kralja Petra trg 8, tel. 220. 1222.

Narodno gledališče.

OPERA.

Nedelja, 15. aprila: GORENJSKI SLAV-CEK. — Izven.
Ponedeljek, 16. aprila. — Zaprt.
Torek, 17. aprila: CAROSTRELEC. — Red B.
Sreda, 18. aprila: JANKO IN METKA. — Red D.
Četrtek, 19. aprila: SEVILJSKI BRIVEC. — Red A.
Petek, 20. aprila: JENUFA. — Red E.
Sobota, 21. aprila: RIGOLETTO. — Red B.
Nedelja, 22. aprila: JANKO IN METKA. — Izven.

DRAMA.

Nedelja, 15. aprila: Ob pol 11. uri dopoldne SIROTA ANKA, spevoigra. Pevski zbori malih Slovencev. Prireditel »Splošnega ženskega društva«. — Izven.
Ob treh popoldne UGRABLJENE SABINKE. — Izven.
Zvečer ob osmih HEDDA GABLER. Gostovanje g. Marije Vere, članice Narodnega gledališča v Beogradu. — Izv.
Ponedeljek, 16. aprila: HEDDA GABLER. Gostovanje g. Marije Vere članice Narodnega gledališča v Beogradu. — Red C.
Torek, 17. aprila: KONCERT OPERNEGA BARITONISTA ALEKSANDRA BALABANA. — Izven.
Sreda, 18. aprila: ČRESNJEV VRT. — Red E.
Četrtek, 19. aprila ob 3. popoldne: OTHELLO. Dijaška predstava po znižanih cenah. — Izven.
Petek, 20. aprila: HASANAGINICA. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba. — Red D.
Sobota, 21. aprila: HASANAGINICA. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba. — Red A.
Nedelja, 22. aprila ob treh popoldne: KRALJEVSTVO DOBROTE IN LJUBEZNI. Mladinska predstava. Prireditel gojenec »Mladinskega doma«. — Izven.
Zvečer ob osmih: REVIZOR. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba. — Izven.
Ponedeljek, 23. aprila: HASANAGINICA. Gostovanje g. Mihajla Markovića iz Zagreba. — Red B.
Koncert Aleksandra Balabana, opernega baritonista, bo definitivno v torek, dne 17. t. m. v dramskem gledališču. Občinstvu se nudi s tem prilika, da spozna priljubljeno solista naše opere tudi kot koncertnega peva. Zanimivi spored obsega poleg arij iz oper »Othello« (Verdi), »Tannhäuser« (Wagner), »Damon« (Rubinstein), »Don Juan« (Mozart), »Hamlet« (Thomas) izbor modernih ruskih pesmi Rahmaninova, Čajkovskega, Davidova, Arenskega, Grečaninova, Kalnikova in Ližina. Na klavirju spremlja profesor Ruč.
Gledališke predstave v nedeljo, dne 15. t. m. Ker je g. Levar že toliko okrevljal, da bo mogel nastopiti, se poje v nedeljo, dne 15. t. m. v opernem gledališču izvrzna domača opera »Gorenjski slavček«. Isti dan bodo v dramskem gledališču tri predstave in sicer: ob pol enajstih dopoldne spevoigra »Sirota Anka« in pevski zbori malih Slovencev. To predstavo priredi »Splošno žensko društvo«. Ob treh popoldne bodo igrali zabavno spevoigro »Ugrabljene Sabinke«, ob osmih zvečer pa bo gostovala članica beogradskega Narodnega gledališča, ga Marija Vera kot Hedda Gabler. Vse predstave se bodo vršile za izven.
Pri popoldniskih predstavah »Ugrabljenih Sabinke« v nedeljo, dne 15. t. m. igra vlogo Strizeja g. Danilo. Izven.

Ljudski oder.

V nedeljo 22. aprila ob pol 8. uri zvečer »Deseti brat.«

Čisti dobiček je namenjen kot prispevek za nagrobni spomenik igralcema Ig. Borštniku in A. Verovšku. — Pri predstavi sodeluje godba dravske divizijske oblasti.

Izpred sodišča.

Drva je kradel Franc Zore Antonu Vedlinu in Ernestu Škofu v Kamniku. Ukradel je skoro 2 sežnja. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Nepoštena stanovalka. — Frančiška Vodnik in Marija Mušič sta stanovali na Slapu skupaj v eni sobi. Iz maščevanja, ker je Vodnikova izgubila neko tožbo z Mušičevo, je vrgla, kakor pravi, zaklenjen kovček Mušičeve skozi okno in se ni več zmečila za njega. Mušičevo je s tem oškodovala za 3077 kron. Deželno sodišče je prisodilo za to Vodnikovi 3 mesece težke ječe.

Junak iz Niša na kranjski svatbi. Vladimir Marković, rojen v Nišu, je bil v Šmarati finančni stražnik. Dne 21. januarja letos je prišel Marković na svatbo hčerke Janeza Bavca v Šmarati pri Ložu. Ob tej priliki je ukradel Marković Blažu Janežiču iz žepa 80 kron in skušal ukrasti tudi Francu Bavcu iz žepa denarnico, v kateri je bilo 100 kron. Gostje so nato Markoviča pretepli in ga vrgli iz hiše. Marković je tekel po puško in grozil, da bo vse postreljal na kar mu je Anton Pavlič iztrgal puško, fantje so ga pa še enkrat pretepli. Deželno sodišče je prisodilo Markoviću 6 mesecev težke ječe.

Cerkveni vestnik.

e V Križankah se opravi jutri zjutraj ob 6. sv. maša za ponesrečenega kongreganista Fajdiga, v sredo zvečer ob pol 9. pa je v družbeni dvorani mesečni shod Moške in mladeniške Marijine družbe. Društveniki naj se medsebojno opozore na važnost tega shoda.

Dijaški vestnik.

d Evharistični odsek C. M. A. ima danes ob pol 7. uri zvečer uro molitve s blagoslovom. — Korošec.

Turistika in sport.

Nogometne tekme v korist Olimpijskega fonda. Danes se vršita dve zanimivi tekmi v korist fonda za udeležbo Jugoslavije na Olimpijadi 1924 v Parizu. Na igrišču Primorja ob Dunajski cesti igra ob 15. uri Primorje s kombiniranim moštvom Hermesa in Slovana in na igrišču Ilirije pred drž. kolodvorom igra ob 17. uri Ilirija s kombiniranim moštvom Jadrana in Akademikov. Vse tekme bosta nudili zanimiv sport in dajeta benem priložnost za pregled skoro vsega boljšega igralnega materiala v Ljubljani. Ob ugod-

nem vremenu se vrši razen tega na igrišču Ilirije ob pol 16. uri trening-tekma med Slavijo in rezervno Ilirijo, dopoldne ob desetih pa igrajo juniorji Ilirije z mladinskimi moštvi »Krakovo«.

Polzvedovanja.

Nasla se je srednja vsota denarja. Dobi se od 11.—12. ure Ilirska ulica 27, I. nadstropje.

Izgubila je uboga uradnica 14. t. m. dopoldne od 10. do 11. od Prisojne ulice do Ahaceljeve ceste št. 3 svoj mesečni zaslužek v znesku 1600 K. Denar je bil v dveh zavilkih, v enem 1000 K, v drugem 600 K. Pošten najditelj se prosi, da prinese denar v »Slovenčev« upravništvo.

Šmarnice 1928. — Za leto ne izidejo nove Šmarnice, na razpolago pa so v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani še sledeče Šmarnice prejšnjih let:

ZNAMENJE NA NEBU. Šmarnice. Spisal dr. Jožef Jerše. Cena Din 30.

LAVRETANSKI ŠMARNICI. Spisal dr. Jožef Jerše. Cena Din 30.

MARIJA IN SV. MAŠA. Šmarnice. Spisal Valentin Bernik. Cena Din 15.

DEVICA VERNA. Šmarnice. Cena Din 10.

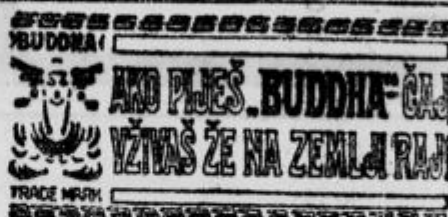
ŠMARNICI ARŠKEGA ŽUPNIKA. Razlaga lavre-

tanskih litanij z življenjepisi bl. Vianjeja. Cena Din 20.

MARIJA V PREDPODOBAH IN PODOBAH. Šmarnice. Zbral Jožef Vole, župnik. Cena Din 30.

GOVORI ZA MESEC MAJNIK IN ZA STANOVSKO DRUŽBO. Spisal F. S. Finžgar. Cena Din 20.

LAHKO NAGNENJE K PREHLAJENJU? Prevelika občutljivost? Dolečine olajšuje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! Z omolom in poštino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 Din; 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 208 Din in 5% doplačila razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elza trg št. 134, Hrvatsko.

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije so kakor usnane!
Najbolje varstvo proti visli i mrazu!

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenc. v C	Nebo, vetrovi	Padavina v mm
13./4. 21 h	728.8	12.6	1.2	obl. j. vzh.	—
14./4. 7 h	725.6	11.2	0.4	obl. j. vzh.	—
14./4. 14 h	724.8	12.2	0.5	obl. j. vzh.	—

Resna ženitna ponudba.

mladenič, 30 let star, z gotovino do 500 tisoč kron, izvežban v mesarski stroki in tozadevni trgovini, se želi priženiti k poštenim vdovi brez otrok ali pa dekletu v posvetov, katera ima gori navedeno stroko ali kako drugo trgovino že vpejano. Prosi se samo za resne ponudbe, za katere tajnost se jamči, pod šifro: RESNOST na upravništvo »Slovenca«.

Fina šivilja

je priporočila in izdeluje kostume, plašče in obleke po najnovejših krojih po zmernej cenah. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod številko 2165.

Starejšo žensko

prejmo za samost. GOSPODINJSTVO na deželi v goratem kraju. Poleg popolne skrbi prejme še 800 K mesečne plače. Ponudbe na upravo lista pod »DEZELA«.

Mlad trg. pomočnik

več manufakturne in specerijske stroke, ali dobiti kako PRIMERNO SLUŽBO. Istopi lahko takoj. — Ponudbe je poslati na upravništvo »Slovenca« pod: »TRGOVSKI POMOČNIK 2167«.

Organist

urjen pevovodja, prost vojaščine, DOBI AKOJ DOBRO SLUŽBO, ako je zmožen opravljati pisarniška oziroma prodajniška dela v večji zadrugi. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 2186.

Kot oskrbnik in vrtnar

skr. VODJA večjega posestva z vrtnarstvom, ŽELI VSTOPITI 32 let star, ožen, strokovnjak, delujoč sedaj na prvotnem drž. kmetij. zavodu. Žena vešča v vseh panogah kmetijstva, bi prevzela redstvo gospodinjstva. — Imenovana starijerna ter govorita slovensko in nemško. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »OSKRBNIK 2100«.

Poravnajte naročnino!

GOSPODIČNA, pridna in poštena,

šče mesta sobarice

RUZABNICE ali kaj podobnega; gre za letovišče, najraje na štajerskem ali hrvaškem. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2137.

GOSPODINJO

šče VDOVEC s tremi ljudsko šolo obkroženimi otroci v lepem kraju na Gornjem. — Ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod: »VDOVEC 2060«.

VSEH DELIH S SVINCEN IZURJENI

VARILEC SVINCA

če primernega mesta ali prevzame to. — Ponudbe pod: »H. F. 2134« na upravništvo »Slovenca«.

Dva dobro izurjena

vojaška pomočnika

veliko delo SPREJME takoj IVAN EZDA, Jesenice, Gorenjsko. 2144

Več izurjenih pletilk ZA NOGAVICE

na popolnoma nove stroje SPREJME proti dobremu plačilu novo ustanovljena mehanična PLETILNICA NOGAVIC

Henrik Franzl

Ljubljana, Privoz 17.

TRGOVINA S PAPIRJEM v Ljubljani sprejme pridno in pošteno

učenko.

Naslov v upravi pod: Pridna in poštena.

ABSOLVENTINJA

dvorazredne trgovske šole z dobrim izpiscem želi pisarniško službo. Vstopi tudi mesec brezplačno. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod: »VESTNA 2130«.

Inserati

v »SLOVENCU« imajo popolen uspeh!

V NAJEM VZAMEM oziroma KUPIM

PLETILNI STROJ

— Ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod šifro: »Pletilni stroj kupim«. 2202

KUPIM DOBRO OHRANJENO

Damsko kolo.

— Ponudbe s ceno na upravništvo »Slovenca« pod »DAMSKO KOLO«. 2162

Gostilno in trgovino.

VZAMEM V NAJEM gostilno in trgovino mešanega blaga, v mestu ali na deželi, eventualno jo KUPIM. — Ponudbe pod: »BRATA« na upravo lista. 2215

Pozor! Original PUCH-ova divokolesa

s torpedu in dobro pneumatiko po 1900 Din. Več najnovejših MOTORJEV, novih in rabljenih, in različnih OTROŠKIH VOZILČKOV po ceni prodaja

»Tribuna« LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. 2189

PETER KOBAL,

KRANJ, Glavni trg,

tvornica vseh vrst BLAZIN iz žime in morske TRAVE, MODROCEV na peresih. Specialna tvrdka za izdelovanje klubgarnitur. — Najnižje cene! Najsolidnejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenike!

POZORI! V ponedeljek, t. j. 23. aprila bo prostovoljna javna DRAŽBA posestva

v Malem Trebeljevem št. 11 pod Prežganjem, p. Litija. — Vsa poslopja v dobrem stanju z gospod. orodjem. Posestvo meri 30 orolov: lepi vrtovi, gozdi, njive itd. — Več se izve vsak dan pred dražbo na licu mesta. 2169

Idrijske čipke

iz najfinejšega lanenega sukanca

prodaja

Osrednja čipkarska za druga Pod Trančo št. 1.

PRODAM večjo množino kubič. metrov

savske mivke.

CENA PO DOGOVORU. — VALENTIN ERJAVEC, Ježica št. 7. 2126

Kupim ali vzamem v najem majhno

kmečko hišo z vrtom

na Gorenjskem, v bližini kolodvora. — Ponudbe na upravništvo lista »Slovenca« pod: »LETOVIŠČE 2199«.

PRIPOROČA SE NOVOOTVORJENI

damski modni salon

za izvrševanje vsakovrstnih toalet. Sodna ulica št. 5, vrata št. 10. Postrežba točna! Cene zmerne!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem

NA NOVO OTVORIL

kleparsko delavnico

za stavbena, galanterijska in avtomobilna dela, in se sl. občinstvu toplo priporočam GUSTAV PUC, Spodnja Šiška, Vodnikova c. 9. Cene zelo zmerne.

2-3 gdnice ozir. gospode

SPREJMEM na hrano in stanovanje. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod številko 2213.

Hiša z vrtom

v Novem mestu št. 21 JE NAPRODAJ. Več pove M. Koman, Slov. ul. 6, Maribor

Do 200.000 K posodim

proti dobremu jamstvu. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »JAMSTVO«.

Kupim polnojarmenik

in primerno LOKOMOBILNO novo ali rabljeno, v dobrem stanju. — Ponudbe z opisom na upravništvo »Slovenca« pod: »PARNA ŽAGA«. 2206

Motorno KOLO

skoraj novo, 4 HP, 2 cilind., s prestavami, po ugodni ceni NAPRODAJ. Glinška ul. 5.

Kompanjona

s primernim kapitalom SPREJME takoj trgovca in posestnika v večjem mestu na Gorenjskem. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod številko 2187.

Naznanilo.

Dobrovoljačka banka d. d. v Zagrebu, podružnica v Ljubljani,

Je te dni pričela z rednim poslovanjem

na Dunajski c. 31.

Delniška glavnica Din 10.000.000

Izvršuje vse bančne posle kulantno in točno!

Brzjavni naslov: DOBROBANK — LJUBLJANA.

Telefon: 720.

Telefon: 720.

Smrekove škorje

prima, vsako množino, KUPI PRAZNIK & NOVAK, CELJE.

Visoko

PRITLIČNA HIŠA

na Kodeljevem, tik za prisilno delavnico, z 900 m² vrta, ob dveh glavnih cestah, pripravna za gostilno ali trgovino, SE PRODA. Kupec dobi tudi stanovanje. Pojasnila pri anonimni družbi Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Mesečno sobo

s HRANO ODDAM. — Naslov pove uprava lista pod številko 2203.

Američanka dipl.,

daje pouk v ANGLEŠČINI. Cenj. dopise pod »ENGLISH« na upravo lista. 2211

Dama išče lepo meblovano

solnčno sobo.

Cenj. ponudbe pod »TAKOJ« na upravo.

Prodaj motor (D. K. W.) in kolo.

Poziv se: Kopitarjeva ulica št. 4, gostilna »ČINKOLE«. 2143

Manufaktura KRISPER Pridelovanje vate

Ljubljana, Rožna ulica št. 19. Prideluje in ima v zalogi vse vrste pamučne VATE. Za odeje, krznarstvo, bandaziste in konfekcionarje.

Ia SENO K 6.50

Ia SLAMA K 3.60

franko vagon Nova Gradiška — Slavonija — se nudi v vsaki množini. Vprašati pod: »SENO I-249« na Interreklam d. d. Zagreb, Ilica 21. 218

SENO

vsako množino, po K 8.— franko garantirano, sladko, prima, vsako množino po 8 K franko, vsaka postaja, in prima jedilni KROMPIR po 6 K za kg franko vagon dobavlja S. PRAZNIK & NOVAK, Celje.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis à vis hotela »Union«).

Telefon št. 37.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost s: Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000.—.

Daje trgovaške kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

Posetnikom zagrebskega velesejma

priporočamo, da ne pozabijo pogledati razstav niže označenih prvovrstnih nabavnih virov.

Sejmski oglasnik „INTERREKLAM“ d. d. ZAGREB, Ilica 21 in Jurjevska 31, Telefon 1-73, 21-65.

Manufakturno blago

Češkoslovaškega in
Italijanskega izvora
po najnižjih cenah

Ilica broj 8. **Fischer in Pollak, Zagreb.** Na dvorištu.

BUTONIA d. d.

Tovarna gumbov, roženih in kovinskih izdelkov.
ZAGREB, Horvačanska cesta 29. Telefon 12-93.

Izdeluje gumbe, glavnike, cevke za smodke in svalčice, okove
za konjske opreme in pohištvo, brivske potrebščine.

Preuzema naročila za ulivanje kovin, ponikljanje, pomeđenje, varenje,
stikanje, izteganje, vrezavanje, struženje.

Kupuje stare kovine, medenino in pakfong.

Specijalna trgovina

Ikanine za pohištvo,
pliša, sukna, gradla
za rolete in modroce,
strun, afriqua, peres
za pohištvo, nadalje
tudi vseh drugih po-
trebščin za tapetnike.

Velika izbira po tovarniških cenah.

Omerzo in drug Zagreb

Petrinska ulica 8, (na dvorištu).
Telefon 21-83.

Veletrgovina s manufakturnim blagom

Braća Frank

Zagreb, Frankopanska ulica broj 6.

(Preje Tovarnik, Srem.)

Generalno zastopstvo in skladišče tovarne
Josef Wagner junior, Rdeča voda (Mährisch
Rotwasser).

Na velesejmu oddelek 313.

Telefon 19-80.

Vrvarsko blago Motvoz Vreče

In drugo kupite najugodnije pri

Konopjuta d. d.

za promet konopnenih izdelkov
in vreč

Zagreb, Trenkova ulica 5.

„Elevator“ d. d. za kemijsko industrijo Zagreb, Kukovičeva ulica 30.

Tvornica kozmetike „ESR“ ter lekarniških in tehniških proizvodov.
Specijalitete

Elevator Radium d vinovica.

Eau de Cologne tekot v tubah.

Generalna zastopstva: Parfumerije Scherk, Berlin, New York,
amerikanski Mento twin, žepni inhalator, obenem migren-krajon
proti nahodu, glavobolu itd.

Tehniški oddelek.

Pečatni vosek vseh vrst.

Proizvajanje v zadnji dobi popolno modernizirano. — Kvaliteta
brezhibna in blago za 30%—40% cenejše kot enako inozemsko.

Ulica Račkoga 9.
Brz. naslov „Lixet“.

Sejmišče:
Telefon 17-38.

V lastni palači blizu
Zagrebskega velesejma.

Tekstil d. d., Zagreb

Najbogatije skladišče manufakturnega
blaga.

Glavno skladišče
M. B. Neumanna sinovi, Dvor
Kralovi. Samoprodaja »Cosmos«
tvornica švicarskih izdelkov,
opala, etamina v St. Gallenu.

Veliko skladišče
Lilien-platna, Angleškega in
češkega platna, hlačevine ter
cefira, kakor tudi garnitur za
zastore in drugih predmetov.

Velika izbira blaga za moške in ženske
obleke.

Najnovejši pomladni
— in letni

Na Zagrebskem velesejmu izložba
v irgovskem paviljonu broj 302

štofi

v veliki izbiri dospeli pri tvrdki

Adler i Büchler - Zagreb

Štofi in platneno blago na debelo

Preradovičeva ulica 2 - Telefon 26-56 - Brzjavke: Štofova Zagreb

Naš paviljon!

Popodom II. zagrebskega ozorčnega velesejma
ne pozabite posetiti naš paviljon!

Braća Vidaković

Tovarna jeklenih in lesenih izložb, rolet vsake vrste ter
solinčnih plati, „BOSTWICK“ - mrež in vseh mizarških in
ključavničarsko-staobnih izdelkov.

Poslovnica ZAGREB, Ilica 40.
Tovarna ZAGREB, Lašćinščak.

Telefon 4-29, 23-19.

Oglejte si blago
tvrdke

J. Gorec

Ljubljana, Palača Ljubljanske
kreditne banke.

Posetite bogato skladišče manufakturnega blaga
veletrgovine

Adler, Borovic & Neusser - Zagreb

Telefon 1-38

Jurišićeva ul. 7

LAKI - BARVE - FIRNEZ

FRANJO FORGAČ K. D.
ZAGREB
Mesnička ulica šte. 13.

Telefon
6-83.

Inserirajte v „Slovenca“!

100.000 DINARJEV

POSJILA IŠČE PODJETJE proti 20% obrestim ali proti event. vknjižbi. Kdor posodi, pristopi tudi lahko kot tihi družnik. : Ponudbe pod šifro „HERMES“ na upravništvo „Slovenca“. 2222

SOBA!

IŠČE se ENO ali DVE PRAZNI SOBI za pisarno s separatnim, direktnim vodom v pritličju, event. v I. nadstropju v bližini pošte proti dobri NAGRADI. Ponudbe pod: „SOBA ZA PISARNO“ na Anončni zavod Drago BESELJAK in DRUG, Ljubljana, Sodna ulica šte. 5.

SENO in SLAMO

ZDRAVO, SUHO, prešano v BALAH, nudi proti takojšnji dobavi po najnižji dnevni ceni domača trdka

PUKL & VERCE, šoštanj

Les na panju

ca 15.000 m³ mehkega in ca 5000 m³ trdega, proda GOSPODARSKI ODBOR na DOVJEM iz solastniških gozdov v Belci — Pismene ponudbe sprejema do 1. maja t. l. imenovani gospod. odbor. Istotam so tudi pogoji na vpogled.

Iščem LOKAL s stanovanjem za zalogo PEČI, kje v prometnem kraju, kjer bi se dobro obnesla pečarska obrt. Ponudbe na upravo pod: Pečarstvo 2070.

Trgovino z gostilno

prevzamem TAKOJ v NAJEM; prednost: industrijski kraji Slovenije. — Ponudbe pod šifro: „KAVCIJA 50.000“ na anončni zavod J. ZORMAN, Ljubljana, Gledališka ulica 2. 2139

KDO? je tako BI POSODIL mlad. podčastniku za dogovorjeni čas 500 DINARJEV proti primernim obrestim, v svrhu privatnega solanja? Na zahtevo pošljem opis razmer. Dobrovoljne ponudbe na: IVAN SLEMENSEK, podnaredn., poljska bater. I. Art. pod-officir. škola, KRAGUJEVAC (Srbija).

Inserirajte v „Slovenca“!

Iščem posojila

V ZNESKU 20.000 DINARJEV proti garanciji na posestvo in 25 odstotnim obrestim za dobo treh mesecev. Ponudbe do 15. t. m. na upravo „Slovenca“ pod šifro „HVALEZNOST“.

Portland-cement (dalmatinski)

Lepenka Šamot

dobavlja najcenejše

F. Hočevan,
ZIROVNICA - MOSTE.

Ravnokar došlo:

pomladanske

novosti

A. SINKOVIC naslednik R. SOSS
Ljubljana Mestni trg 19.

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNIJE
Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi
JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

OTROŠKA MOKA

VITAL

NAJBOLEJŠA HRANA ZA
DOJENČKE, OTROKE in DOJILJE

SLADOVNI KAKAO

VITAL

KREPILO ZA
BOLNIKE in REKONVALESCENTE
VSAKE STAROSTI

NARAVNI PROIZVODI IZ ČISTEGA SLADA

„VITAL“ d. o. o. ZA TRGOVNO BRANJO
ZAGREB, KRAVČEVA ULICA 18

Potrfti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani soprog, predobri oče, brat, stric in svak, gospod

Jurij Habunek

dimnikarski mojster

v petek, dne 13. t. m., previden s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 15. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Kolodvorska ulica 28, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 14. aprila 1923.

Ivica, Antonija,
hčerki.

Amalija Habunek,
soproga.

Vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrfti globoke žalosti javljamo tužno vest, da je naša dobra, iskreno ljubljena mama, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

Terezija Bogataj

včeraj ob 9. uri zvečer po težki in mukepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti, preminula.

Pogreb nepozabne rajke bo v nedeljo 15. aprila ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Hrenova ulica 14, na pokopališče pri Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 14. aprila 1923.

Zalujoče rodbine:

BOGATAJ, PROSENC, SPITZKO in POTOČNIK.

Zahvala.

V dnehi globoke žalosti, ki je sledila ločitvi naše nad vse ljubljene soproge in matere, gospe

Antonije Tomšič roj. Moravec

nadučiljeve soproge,

tolažili so nas vsi, ki so poznali njo in njeno žrtvovanje za svojo vroče ljubljeno družino. Tem — iskrena hvala!

Predvsem smo dolžni hvaležnosti častiti duhovščini, gg. žalskima zdravnikoma, vsemu učiteljstvu in uradništvu in sploh vsem, ki so blago pokojnico v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Vrbje — Celje, dne 12. aprila 1923.

Žalujoči ostali.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo, da je po volji Vsemogočnega izdihnila svojo blago dušo naša dobra, skrbna in ljubljena soproga, zlata mamica, oziroma hčerka, teta, gospa

Marija Poglajen

previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 30. letu svoje starosti. — Pogreb rajke se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Vsem, ki so pokojnico poznali, jo priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 14. marca 1923.

PAVEL POGLAJEN, soprog. — ANA DUBRAVEC, mati. — STANKO, MIRKO, MIRA, otroci.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da je naša ljuba, skrbna sestra ozir. sva-kinja, teta in sestrična, gospodična

Josipina Pavšlar

posestnica v Kranju

danes, 13. aprila ob četrt na 6. uro popoldne, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojne bo v nedeljo, 15. aprila ob 5. uri pop. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Sv. maša zadušnica se bode brala v sredo 19. aprila ob pol 8. uri v tukajšnji župni cerkvi.

Blago pokojno priporočamo v blag spomin in molitev.

V Kranju, dne 13. aprila 1923.

Zalujoče rodbine:

PAVSLAR, HUBAD, GOLIA.

ZAHVALA.

Za srčno sočutje, izkazano povodom smrti naše nepozabne matere

Franciške Dermote

kakor tudi vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Železniki, dne 12. aprila 1923.

Žalujoča rodbina Dermota.

ZAHVALA.

OB ODPRTEM GROBU, POD SNEZNOBELIMI PLANI-NAMI SMO VIDELI, KOLIKO VAS JE, KI STE LJUBILI NAŠO ZLATO MAMO

MARIJO MARENČIČ ROJ. TERAN

KATERO JE ON PELJAL IZ DOLINE SOLZ V SVETLA NEBESA. — PRISRČNA ZAHVALA ČČ. DUHOVŠČINI ZA MOLITVE IN SPREMSTVO, POŽRTVOVALNEMU DR. ŠAVNIKU, VSEM DRUŠTVOM IN MAR. DRUŽBAM, KRANJSKEMU OBCINSTVU, PRIJATELJEM IZ OKOLICE IN PA ZNANCEM IZ LJUBLJANE.

VSEM POVRNI BOG ZA VSE!

ZALUJOČI RODBINI: LESKOVIC — MARENČIČ.

Maggi jeva

zabela dopolnjena za 15-30% ceneje

Ne zavržite torej izpraznjenih Maggi-jevih steklenic, temveč naročite Vašemu trgovcu, da Vam jo po niž. ceni napolni. Zato pripravne samo Maggi-jeve steklenice št. 0, 1, 2 in 3.

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,
poletni l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi
cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se **6%** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po **6%** invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2%**

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2%**

Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

Mestni dohodarstveni urad v Ljubljani razpisuje javni natečaj za

napravo služb. obleke

za svojih 76 uslužbencev, obstoječe
iz sukničja, hlače in telovnika ter
pelerine. — Natančnejše podatke
daje ravnateljstvo na Gosposvet-
ski cesti št. 17 z dostavkom, da
sprejema zadevne ponudbe do 20.
aprila 1923 opoldne. 2198

Modra galica

se dobi po konkurenčni ceni
v Cinkarni v Celju

Razen tega proizvaja cinkovo plo-
čevino, surovi in rafinirani cink
in cinkov prah.

Brzjavni naslov:

Cinkarna Celje.

Medkrajevni telefon: št. 28.

Posestniki novih stavb

se vljudo opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih pred-
metov, kateri pridejo pri urejevanju novih stanovanj v poštov
in sicer: Velika izbira **preprog**, vseh vrst iz volne, jute, kokosove-
ga vlakna in linoleja, umetniško izdelanih **zastorov** na kose in
metre, **Moketi** in **gobelini** za prevleko otoman in divanov.
Platno za rolete in **verande**. Različno **posteljno perilo**,
kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, pernice, fla-
nelaste in volnene odeje, šivane odeje iz klota, kretona, volne in svilne.

Cene primerne.

Postrežba solidna!

A. & E. Skaberne, Ljubljana

Mestni trg 10.

Obvestilo.

Vsem interesentom in odjemalcem naznanjamo, da smo prevzeli GLAVNO
ZASTOPSTVO za prodajo orodja in strojev firme

G. F. L. LOTTER v Nürnbergu.

Prosimo, da se naročila za to firmo pošiljajo samo skozi nas, in zagotav-
ljamo, da se bodo vsa naročila izvršila brzo in solidno.

Podbevšek K. D., Zagreb, Illica 199

TRGOVINA ŽELEZA, JEKLA, ORODJA in STROJEV. — Glavno zastopstvo za
Jugoslavijo firme G. F. L. LOTTER v Nürnbergu. — Zagrebški VELESEJEM
skupina 15 št. mesto 335.

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik

Stritarjeva ul. Ljubljana Lingerjeva ul.

Priporoča svojo zalogo, novosti, pomladansko in letno se-
zijo, za ženske in moške obleke, etanin, markizet, krep-
dešin, delen, saten, belo in barvasto perilo, bele in barva-
ste, bambazaste in platnene damast razne garniture za 6
in 12 oseb, bele, barvaste mizne prte, salonske preproge,
pliš, tapestri, jute, linoleum, kokos vseh velikosti, čipkaste
posteljne pregrinjale, zastore, posteljne gobelin garniture itd.

po nizki, zmerni ceni.

Naprodaj je POSESTVO

pok. JOSIPA ROSSI v Zagorju ob Savi, obstoječe iz: VILE št. 82
z vinskimi KLETMI in hiša št. 24 z GOSPODARSKIMI POSLOPI
in MLINOM z vodno močjo. — Pojasnila daje g. TOMO KOPRIVC,
gostilničar v Zagorju. — Ponudbe je staviti do 29. t. m. zastop-
niku dedičev notarju dr. Josipu Krevl-u v Litiži.

ENJTE!
gospodinjje

ADRIA

ZITNA

KAVA

je najbolj zdrava
in tečna hrana.

POISKUJTE

TEVARNA

GLINCE 22

Električni obrač.

Najmodernejši stroji.

Lastne hladilne naprave.

Lastna prodajna mesta v naj-
večjih tržiščih inozemstva.

Ustreljeno divjačino

srne, divje koze, divje prašiče, zajce, fazane, jerebice, klju-
nače, divje race

kupuje vsak čas in vsako množino po naj-
višjih cenah od oddajnih postaj 2180

E. VAJDA, veletrgovina z divjačino,

ČAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija.

Telefon interurb. št. 59, 4, 3. — Brzjavni: VAJDA, Čakovec.

Večje love prevzamemo potom naših organov od lovišč.

Soliden in točen obračun.

Štev. 225.

2151

PRODAJA LESA.

Iz gozdov MESTA KOČEVJE se ponudbenim putem PRODA
približno 1500 stoječih JELK v doprsem premeru 40 cm naprej;
dalje približno 500 stoječih BUKEV, DREVJE, polomljeno od vetra
in pri sekanju poškodovana debla. — Pismene ponudbe je do 1. maja
1923 vložiti pri tukajšnjem uradu. — Za KAVCIJO je položiti znesek
12.500 dinarjev v gotovini. — Pogoji se lahko med uradnimi urami
(od 8. do 12. ure dop.) vpogledajo pri tukajšnjem uradu, ali pa proti
položitvi 25 Din dobe prepisi.

Premoženjska uprava v Kočevju,

dne 11. aprila 1923.

UNDERWOOD

pisalni stroji

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. -- Telefon 407.

zastopstvo za Slovenijo

FRANC BAR

Stegú in drugi

koncesijonirano podjetje za vodovne inštalacije, parne in
vročevodne kurilne naprave, popravilo in postavitve kotlov
pisarna Ljubljana, palača Ljublj. kreditne banke za visoki pritisk ter parne napeljave. — Lastna delavnica
Dunajska cesta 1b, III. nadst. za stavbo in strojno ključavničarstvo na Viču - Glince 3.
Specijalno podjetje za napravo in dobavo modernih žag, transmisij in strojev za obdelavo lesa.

Tvrška

Brata Eberl

pleskarstvo ter črkoslikarstvo v
Ljubljani, Igriška ul. 6, naznanja,
da je sprejela svoja dolgoletna
poslovodji gg. Josipa Martinca in
Franceta Černeta kot družabnika
in da se bo obrt vodila pod novo
tvrško kot družba z o. z. Zahva-
lja se za dosedaj izkazano za-
upanje in naklonjenost ter pri-
poroča novo tvrško cenjenemu
občinstvu.

Tvrška

**Brata Eberl nasl.
Martinc, Černe & Co.**

pleskarstvo, ličarstvo in črkosli-
karstvo, družba z o. z. v Ljubljani
naznanja, da bo obratovala v do-
sedanjih prostorih tvrške Brata
Eberl, Igriška ulica št. 6, in se
najtopleje priporoča cenjenemu
občinstvu.

Fiat

Fiat

MODEL 501

tip normal 6/16 PH, hitrost 85 km — tip sport 6/16 PH, hitrost 120 km

4 sedežen, najmodernejše opremljen, poraba na 100 kilometrov 1 liter bencina.

Minimalni vzdrževalni stroški.

Najnižja nabavna cena.

Pnevmatika Reithoffer najcenejša.

Zastopstvo O. Žužek v Ljubljani

Fiat

Sodna ulica 11. — Tel. 461.

Fiat

Ugodna prilika!

Slavnemu občinstvu in cenjenim svojim
odjemalcem vljudo naznanjam, da se
vsi vrši vsled preselitve trgovine

razprodaja

vsega manufakturnega blaga po
znatno znižanih cenah

Anton Schuster
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

Za celo Slovenijo

iščemo solventnega, agilnega zastopnika
ki bi razpečaval naše ameriške PISALNE STROJE

„Underwood“.

Reflektanti, obrnite se takoj na: Generalno zastopstvo
in skladišče „UNDERWOOD“, Zagreb, Mesniška ulica 1.

NOVO DOMAČE PODJETJE!**Strojno - ključavničarsko - podjetje**

DRUŽBA Z OMEJENO ZAVEZO — KRANJ ŠT. 115

SPREJEMA pod najugodnejšimi pogoji: POPRAVILA vsakovrstnih STROJEV, MOTORJEV, PARNIH STROJEV, MONTAŽE popolnih strojnih naprav in transmisij za tovarne, MLINOV, ŽAG itd. — PREVZEMA izvršitev raznih KOVINSKIH PREDMETOV in STROJNIH DELOV po lastnih in po vposlanih načrtih

Pozor**Gostilničarji in vinski trgovci!**

»Vinarja« družba vinogradnikov v Ptuj priporoča svojo veliko zalogo priznane pristnih in prvovrstnih

VIN

letnikov 1920, 1921 in 1922 iz Ljutomerskih, haloških in ormoških goric!

Lasten produkt! Cene zmerni!

**Za pokončavanje plevela,
dolge redkolce in osata,
pripravljeni fino mleti**

KAJNIT

se dobi pri tvrdki:

Tonejc & Rozman

Maribor, Aleksandrova cesta 35.

Naznanilo.

P. n. občinstvu naznanjam, da prodajam razno manufakturno blago, sukno, hlače, kambre, blago za žimnice po znatno znižanih cenah.

Nakup ugoden! Oglejte si cene!

Ivan Kos, Ljubljana

Manufaktura

Celovška cesta 2
(Seidlova hiša)
Šiška

Podružnica

trgovina manufakture in
perilo za delavstvo
Sv. Petra cesta 23.

Izvoz jajc P. I. Klefisch,
Ptuj, Ljutomerska cesta št. 4
kupi vedno vsako množino

jajc

po najvišji dnevni cenl. — Brzjav: KLEFISCH, PTUJ.

ZA NAKUP BLAGA

na moške in ženske obleke in perila

po najnižjih cenah

se priporoča trdka

R. MIKLAUC, LJUBLJANA

Lingarjeva ulica, Pred škofijo št. 3, Medarska ulica.

Theodolite, Tachymetre, nivelacijske instrumente, Planimetre, Pantografe, nivelacijske in trasirne letve, merilne trakove, libele, logaritmična računalna, šablone za pismo, trioglate, prismaticna in druga precizna merila.

Risalna orodja, risalni stolovi: Aparate za svetlotisk, svetlobne, prozorne in druge tehniške papirje ima stalno v zalogi:

Viljem Sequardt

delavnica za precizno mehaniko, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 4 (na dvorišču). — Vsa v stroko spadajoča popravila se izvrše točno in solidno!

„Čehojug“ d. z o. z. Ljubljana

Palača Kreditne banke Telefon 339

priporoča obrtnikom, industrijalcem in trgovcem iz svoje tovarniške zaloge Weiss & synové Dvůrkralové

juto vsake vrste in vreče

za moko, oglje, cement itd., vseh kvalit in velikosti jutne rube in slamnice ter preproge (Läufer) po originalnih tovarniških cenah.

IVAN KACIN, Gorica,

Via Carlo Favetti 6.

Izdeluje vsakovrstne harmonije po amer. sist., popravlja in uglašuje cerkvene orglje, glasovirje. V zalogi ima vedno IZDELANE HARMONIJE, glasovirje, violine, mandoline, kitare, strune za glasovirje, klavira, svečnike, usnje, sukno, celoid, klaviature, jezike za harmonije, piščalke za orglje. Lastni stroj za izdelovanje strun za brde in glasovirje. Prodaja tudi na obroke! — Zahtevajte cenik!

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Havre-New York samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:

Ivan Kraker,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Fran Ravnika, Ljubljana, Linhartova ul. 25.
Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Telefon št. 415.

Pošt. ček. zavod št. 11.428.

Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, vrtnih utic, balkonov, verand, stopnic, vrat, oken, mrežaste nosilnice za industrijske stavbe, za večje razpetine od 12 do 40 m, po mojem sistemu.

Banka za trgovino, obrt

Delniško
društvo

in industrijo

Delniško
društvo

Jelačičev trg 4 ZAGREB (lastna palača)

Delniška glavnica z rezervami Din 23,000.000.— (K 92,000.000.—).

Telefon 2—85, 7—96, 11—94 in 15—54.

Brzjavke Trade i Trgobanka.

Podružnice Koprivnica, Ruma.

Afilirani zavodi v vseh večjih trgovskih središčih Jugoslavije.

Direktne zveze s prvovrstnimi bankami v celi Evropi ter Ameriki. Prejema vloge na knjižice in na tekoči račun po najkulantnejem obrestovanju.

Eskomptira menice in devize.

Financira in ustanavlja obrtniška, trgovska in industrijska podjetja.

Kupi in prodaja valute, devize in vrednostne papirje.

Podeljuje predjume na vrednostne papirje.

Borzna naročila izvršuje kulantno in točno.

Izdaja čeke in kreditna pisma ter izvršuje izplačila na temelju akreditiva na vsa tu- in inozemska mesta.

Zajamčeno popravljene

Lokomobile

točno iz skladišč
Zagreb in Ljubljana

Wolf-Lanz

vsake velikosti.

Stabilne in vozeče

lokomobile

Lokomobilni kotli

Enoletno tvorniško

jamstvo

Prvorazredno generalno

popravljen

Popolnoma preizkušene

Kurjive z vsakim

gorivom

Braća Fischer

d. d.

ZAGREB

Pantovčak 5

„Koranit“

zajamčeno pravi asbestni škrlj za kritje streh

KORANIT ne premoči, ne odzebe, se ne lomi in ne trga, je popolnoma siguran proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljši kot vsi eterniti, je najboljša in najcenejša treha, ker ne potrebuje nikdar popravila.

Fran Hočevar

Žirovnica (Mostje) Gorenjsko.

CUDILI

se bosta tudi Vi
nizkim cenam, po
katerih se prodaja
sukno, volna, platno,
cafir, modrovina,
hlače, robc in sploh vsa
manufakturna roba
v veletrgovini

R. Stermecki,

CELJE, katere dobiva stalno velike količine pošiljate robe direktno iz prvih svetovnih tovarn. Zahtevajte cenik.

VILA na najlepšem prostoru pod Tivolijem, ki si jo kupec še po svoje lahko uredi, je NAPRODAJ. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod šifro »UGODNO 2161«.

VINOGRAD

z vilo, moderno investiran, 15 min. od kolodv. Semič v Belokrajini v najboljšem stanju, prvovrstni pridelek do 70 hl, krasna lega, vodovod itd., takoj naprodaj. — CENA 300.000 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2141

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Selenburgova ulica šte. 1
(prej SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)
(Kapital in rezerve Din 17,500.000.—)

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (me-
njalnica v Kolo-
dvorski ulici)

Bremen-New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi pladnimi
parniki. Neprekoslno po udobnosti, čistoti in po iz-
borni oskrbi. Nagle in varne ladje!

„George Washington“ „America“
„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list. 214.
Izborna prilika za prevažanje blaga

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadruga.
Podružnica: Zadruga zveza v Ljubljani.

SLOVENCII!

KUPUJTE samo NAJBOLJŠI PISALNI STROJI na svetu:

„UNDERWOOD“

Generalno zastopstvo: Underwood, Zagreb, Mesnička ul. 1.
Iščemo AGILNEGA ZASTOPNIKA za celo SLOVENIJO.

Kupimo pripraven

objekt za tovarno

v LJUBLJANI ali na periferiji mesta. — V poštev pridejo

že obstoječa tovarniška poslopja

ali pa tudi hiše, katere imajo veliko dvorišče, kjer bi se postavila
lahko dvoriščna stavba. — Ponudbe naj se pošiljajo pisмено z
opisom in ceno na upravništvo „Slovenca“ pod šifro: „Tovarna 100“.

Kolesarji pozor!

Oglejte si pred nakupom prvovrstna

Puch in Waffenrad kolesa pnevmatiko

najboljše nemške znamke, ter vse druge potrebščine po
najnižjih cenah pri trdki

IGN. VOK

Ljubljana, Sodna ulica 7. Podružnica Novomesto, Glavni trg 73.

Ceniki in
proračuni
na
vpogled

„KERAMIJA“

J. Penić, Zagreb

Preradovičeva 9

Naslov za brzjavke: KERAMIJA, ZAGREB.

Telefon
interurb.
17-88.

Vzorno skladišče: PRERADOVICEVA UL. 9.

Ploščice za oblaganje zidu

Cevi iz kamenitnine — Keramične plošče

Glinaste peči — Vrata za peči — Štedilniki — Šamot

Ceniki in
proračuni
na
vpogled

Trgovino ali gostilno

JETIKA!

vzamem v NAJEM ali na RACUN za več
let s stanovanjem. Posedujem primeren
kapital in potrebna pričevala. — Naslov
pove uprava pod šifro „POROCEN 2065“.
(Znamka za odgovor!)

Dr. Pečnik ordinira za jetične
izven torka in petka vsaki dan v
Št. Jurju ob južni žel. pri Celju.
Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Minka Karo

DAMSKA KROJČICA — LJUBLJANA
St. Petra cesta šte. 38.
se priporoča con. damam v mestu in na
deželi za delo, v njeno stroko spadajoče
Postrežba točna. 2063 Cene solidne

Jadranska banka Beograd

Dionička glavnica: Din 60 milijonov. Rezerva: 30 milijonov.

Podružnice:

Bled,

Cavtat,

Celje,

Dubrovnik,

Hercegnovi,

Jelsa,

Jesenice,

Korčula,

Kotor,

Kranj,

Ljubljana,

Maribor,

Metković,

Prevalje,

Sarajevo,

Split,

Sibenik,

Tržič,

Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzjavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANC SAKSER STATE BANK, Corland Street 82,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta
Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

JUGOSLOVENSKI LLOYD D.D.

MARIBOR

Ruška cesta 45.

Moške obleke

SUKNO

Prodaja le na prekupčevalce!
Na željo tudi vzorci!

Poletna kolekcija ravno gotova!
Obisk skladišče se priporoča!

OBLEKE ZA

SUKNO ZA

MOŠKE DEČKE DEKLICE

Mi imamo velike tovarniške zaloge nemških
in čeških predilnic.

DAME GOSPODE OTROKE